JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1855. Zaturdag 29 December. N°. 104.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... ƒ 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* .... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën is... ƒ —.60 duiten voor de *Vijf woorden*.
Bij eerste of meerdere herhaling —.30 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Javasche Courant van Woensdag 26 December 1855.

EXTRACT *uit het register der besluiten van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indie.*

Buitenzorg, 23 *December* 1855. (N°. 27.)

[*Staatsblad* N°. 82.]

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen dat onder de bij art. 3 van het besluit van 2 Julij 1852 No. 1 (staatsblad No. 44) bedoelde hooge personen, mede begrepen zijn alle door den koning benoemde generaalofficieren van het leger en vlagofficieren van Z. M. zeemagt.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den gouverneur generaal,
De algemeene secretaris,
A. PRINS.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot lid in den raad van justitie te Padang, *W. Kraft*, ingenieur der 2 kl. en chef der 5 waterst. afd.

Schutterijen, enz.

Bij de schutterij te Samarang

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, de 1 luit. *Moeksin Sliman*.
Op zijn verzoek, eervol, de 1 luit. *W. H. Herklots*.

Benoemd:

Tot 1 luit., de eervol ontslagen 1 luit. der inf. *W. C. Braakman*.
Tot 2 luit. adjud., de adjud. onderoffic. *J. A. Waltenberg*.
Tot 2 luit., de gepens. offic. der milit. admistr. *J. van Olhoff*.
Tot offic. van gez. der 2 kl., de 2 stadsgeneesh. *H. Heijmans*.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, van de waarneming van het civiel en militair gezag op de Solor eilanden, de kapit. der inf. *T. C. H. van Vloten*.

Belast:

Met het civiel en militair gezag op de Solor eilanden, de 1 luit. der infanterie *T. H. D. Spelti*.

Overgeplaatst:

Bij het groot milit. hospit. te Soerabaya, de offic. van gez. der 2 kl. *C. F. W. Weber*, thans belast met de civ. en milit. geneesk. dienst te Riouw.

Bij de civ. en milit. geneesk. dienst te Riouw, de offic. van gez. der 2 kl. *E. F. Meijer*, van het groot milit. hospit. te Weltevreden.

Marine Departement.

Tijdelijk belast:

Met de werkzaamheden van onderdirecteur van de fabriek voor de marine, het stoomwezen en de nijverheid te Soerabaya, *C. Varlet*.

Javasche Courant van Zaturdag 29 December 1855.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, als lid van het bestuur over de protestantsche kerk in Nederlandsch-Indië, *D. Schuurman*, onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezene diensten.

Benoemd:

Tot resident van Tappanolie, ter Westkust van Sumatra, de assistent-resident van Bencoelen *J. Blok*

Tot lid van het bestuur over de protestantsche kerk in Nederlandsch-Indie, mr. *F. L. Anthing*, raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië.

Tot controleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, *H. W. Palm*, laatstelijk controleur der 2de klasse, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Schutterijen, enz.

Bij de schutterij te Amboina.

eervol ontslagen, wegens vertrek naar elders:

De kapitein *H. C. van Eijbergen*.
De 1ste luitenant *J. G. L. Lans*.
De 2de luitenant-vaandeldrager *R. A. R. de Haan*.

Benoemd:

Tot kapitein, de voormalige 1ste luitenant der infanterie *F. H. G. van Cattenburch*.

Tot eersten luitenant, tevens kwartiermeester, officier van kleeding en wapening, de 2de luitenant-adjudant *A. G. Schmidkamer*.

Tot 1ste luitenants, de 2de luitenant *D. F. Moorees* en de gewezen 2de luitenant bij de schutterij in West-Indië *C. F. Bosscher*.

Tot 2den luitenant-tevens vaandeldrager, de sergeant-majoor *J. L. Hendriksz*.

Tot 2den luitenant tevens adjudant, de 2de luitenant *K. R. Moorrees*.

Tot 2den luitenants, de schutters *G. Reijaard* en *P. den Harteg*.

Militair Departement.

Benoemd:

Bij de Militaire Administratie.

Tot onderintendanten der eerste klasse:

de onderintendant der 2de kl. *C. Vemer*, met bepaling, dat aan hem administratieve dienst ter Sumatra's Westkust zal worden opgedragen.

de onderintendant der 2de kl., adjudant van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, *F. ... ring Liesberg*, met bepaling, dat hij zal blijven gedetacheerd bij den staf van den Gouverneur-Generaal,

Tot betaalmeester der 1ste klasse, de betaalmeester der 2de klasse *E. C. Smets*.

AANKONDIGING.

Door *Willem George Lodewijk Camphuijnder* en *Constance Kombang van Doren*, echtelieden wonende te Probolingo, is bij rekest, gedagteekend 9 Decemb. 1855, aan Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië het verzoek gedaan, dat aan hunne afkomelingen worde toegestaan bij hunnen geslachtsnaam dien van hunne moeder te voegen, en zich alzoo in den vervolge te mogen noemen en schrijven *van Doren Camphuijnder*.

Geschiedende deze aankondiging in voldoening aan artikel 7 van het burgerlijk wetboek voor Nederlandsch-Indië.

De algemeene Secretaris,
A. PRINS.

Batavia den 28sten December 1855.

Advertentien.

Landmail van Januarij.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert belanghebbenden dat, het mailstoomschip in Janurij den 11den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Donderdag den 10den Januarij aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indie, China, enz., enz.

b. des middags ten 1 ure, die voor Banca, Balembang, Billiton en Riouw.

Postkantoor.

Op Zondag den 6den Januarij eerst-komende, zullen op het postkantoor te Weltevreden brievenpakketten worden gesloten voor Palembang, Banca en Borneo's Westkust met een der stoomschepen van de onderneming, onder directie van *W. Cores de Vries*.

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag tot 4 ure aan het postkantoor in de stad, en tot 5 ure aan dat te Weltevreden worden bezorgd.

Met betrekking tot de bekendmaking van den directeur der producten en civiele magazijnen, maakt de Resident der Preanger-Regentschappen bekend, dat de daarbij bedoelde uitbesteding van het transport van theekisten, zal plaats hebben te Bandong, op Dingsdag den 15 Januarij aanstaande, des ochtends ten 10 ure, in den dalm van den regent.

Door den resident van Batavia, wordt te koop gevraagd: een halfsleet vaartuig, bark of brik, hetwelk zal moeten meten van 150 tot 400 tonnen en geenen meerderen diepgang behooren te hebben dan 12 à 14 rijnlandsche voeten.

Gegadigden worden verzocht zich, onder opgave van den prijs, franco te adresseren.

Vendutien.

Maandag 31 December, ten huize van den Officier van Gezondheid 1ste klasse, *C. J. Serlé*, in het Kampement te Weltevreden, nabij het Militaire Hospitaal, door *Gebr. Roselje & Co.*,

en

voor het commissiehuis van *Vaupel & Co.*,

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de agenten van de Bataviasche Weeskamer te Buitenzorg van wijlen *F. N. von Ende*.

Door de agenten der Samarangsche Weeskamer te Madioen: van *J. G. L. Lans*.

Door den Gemagtigde van de Testamentaire Executrice: van *Pierre Joseph Hammel*.

Door den Testamentairen Executeur in voornoemden boedel, te Soerakarta: *C. W. J. Veldman*.

Door de Executeuren in den boedel, te Ngawie: van den chinees *Tan Wadjien*.

Vertrekkende Personen.

A. A. T. Ledeboer. — Kapt. *Paul*. — *F. E. van Lawick van Palst*. — *J. N. Stevens*. — *J. Stuurman*. — *J. F. R. S. van den Bossche*. — *J. W. P. Rasens*. — W. *C. Vosmaer*. — *M. Nordmann*.

Advertentiën.

Getrouwd:

W. VAN BLOMMESTEIN,
Weduwenaar van *C. E. Daniëls*,
met
L. W. HOEKSTRA.

AMBON, *den* 15 *November* 1855. (2540)

Getrouwd:

F. KEPEL
en
H. E. MICOLA.

TJIANDJOER, 22 *December* 1855. (2537)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, *E. C. A. Huygen de Raat, Bornemann*.

GETAS nabij SALATIGA, 9 *December* 1855. (2562)

Bevallen van eenen ZOON, *A. L. F. Tolsma*, *van den Berg*.

SALATIGA, 16 *December* 1855. (2548)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, *C. M. Bruigom, Lammerdingh*.

SAMARANG, 20 *December* 1855. (2561)

Bevallen van een ZOON, *M. Joseph*, geb. *Johannes*.

BATAVIA, 25 *December* 1855. (2550)

HET HONGAARSCHE KASTEEL (*slot*.)

Dit gebeurde. Vier ruiters namen den gewonde op hunne schouders, en droegen hem voorzigtig derwaarts, gevolgd door Mangold en zijne manschappen. Het langzaam in het stille van den nacht voortrekken over de heide dier donkere gestalten, wier wapenen, door het maanlicht bestraald, een zonderlingen glans van zich gaven, was een treurig schouwspel. Op het kasteel en in den omtrek heerschte diepe stilte. Alom waren nog duidelijke sporen van het zoo even plaats gehad hebbende gevecht te zien. De zorgvuldig onderhouden bloemperken in den tuin waren door de hoeven der paarden vertrapt, de deuren en vensters opengebroken en vernield. Op de voorplaats flikkerde een groot wachtvuur, en daarom lagen de vermoeide krijgslieden, wier paarden, gezadeld en getoomd, op eene rij onder de hooge kastanjeboomen stonden.

Mangold liet den gewonde in de voorzaal brengen, en vroeg een der achtergebleven ruiters naar Etelka. Hij zeide, dat het meisje bij het lijk haars vaders op de bovenste verdieping zat. Slechts half zich zelven meester, stormde hij naar boven, en stond in het volgende oogenblik voor zijne geliefde, die zacht weenend naast haren overleden vader geknield lag. Zijn smartelijke kreet: »Etelka!" wekte het meisje uit hare wanhopige stemming, en nu volgde een smartelijk en hartverscheurend tooneel des wederziens, dat zich niet met woorden laat schilderen.

»O Alexander! ik hoopte zoo op de toekomst," zuchtte Etelka met eene door tranen gesmoorde stem, en nu is alles voorbij! Uw brief, dien gij ons uit uw vaderland zondt, en die Reevelds regtvaardiging behelsde, vervulde mijn vader met onuitsprekelijke blijdschap »Nu ben ik met de geheele wereld verzoend!" riep hij uit, terwijl zijne oogen van vreugde schitterden; hij ging met mij naar het graf mijner moeder, versierde het met bloemen en kransen, en plantte er, ten aandenken aan dien gelukkigen dag, een treurwilg op. En toen de oorlog losbarstte, en het eene Duitsche regiment na het andere over de grenzen trok, en ik dikwijls doodelijk bedroefd was, troostte hij mij en zeide: »Luister! de Hongaar kent geen anderen vijand, dan die hem in zijne aangeboren regten verkort. Als het moet wezen, vecht ik zelfs met uwen Alexander — eed en pligt roepen ons ieder naar een verschillenden kant. Ik bemin hem meer dan mijn leven en wil zijn vader wezen.... maar ontmoet ik hem in het gevecht, dan ken ik hem niet." Een doodsangst greep mij aan, toen ik den vorigen keer de ruiters zag, die het kasteel bestormden — ik herkende de uniform van uw regiment! Onder het geknal der schoten, het gekletter der sabels en het dreunen der bijslagen tegen de versperde deuren, zag ik eensklaps den officier, die den troep aanvoerde, de voorplaats oprijden en met een pistool op mijnen vader aanleggen. Het losbranden van eenige geweren verlichtte den officier.... ik meende uw paard, uwe gestalte, uw gelaat te herkennen, en zonk bewusteloos op den grond. Toen ik weder ontwaakte, was het gevecht geëindigd. Ik snelde vol angst de kamer uit. Het eerste, wat ik zag, was mijn stervende vader, die in de armen lag van den officier, die vroeger op hem gemikt had. Ik durfde hem ter naauwernood aanzien.... maar het was een onbekend gezigt, dat mij bij het licht van den fakkel aanzag..... gij hadt dus mijnen vader niet gedood."

»Maar uwen broeder.... Etelka!" stamelde de jonge Duitscher met naauwelijks hoorbare stem en wees met zijne hand naar de voorzaal, waar juist luide kreten zich lieten hooren.

Het meisje zag hem een tijd lang roerloos aan, stond toen ijlings op en snelde de trappen af. Mangold volgde haar met wankelende schreden.

Toen Jonas zijne zuster ontwaarde, wenkte hij haar met de hand, dat zij moest ophouden met schreijen, en zeide met eene flaauwe stem; »wilt gij mijnen laatsten wensch vervullen, zoo reik dien edelen man, dien een rampzalig toeval tot mijn vijand maakte en wiens zwaard mij in de duisternis van den nacht heeft gewond, zonder dat hij wist met wien hij vocht, de hand van vergiffenis, gelijk ik hem nu de hand reik, terwijl ik hem nog-

Bevallen van een ZOON *J. A. van Deinse, Evers.*
CHERIBON, *den* 25 *December* 1855. (2559)

Op den 3den November 1855, overleden aan boord van de Engelsche stoomboot Bombay, op de reis naar Europa, *Helena Sara Maria Jeekel*, geliefde echtgenoote van
(2554) J. J. MIJNSSEN.

Den 1 December 1855 overleed te Batavia den WelEd. Gestr. heer *C. E. A. Naumann*, gepensioneerd kapitein der Infanterie.
Eenige kennisgave. (2551)

Overleden *Maria Christina*, in den ouderdom van 2 jaren en 5 maanden, dochtertje van
(2563) J. E. VREEDE.
C. van Gessel.
SAMARANG, 17 *December* 1855.

Heden overleed mijne geliefde echtgenoote *Johanna Catharina Geertruida Orth*, geboren *von Metz*, in den ouderdom van 25 jaren, mij nalatende vier kinderen, die nog te jong zijn om dit verlies te beseffen.
(2567) P. ORTH.
BATAVIA, 19 *December* 1855.

---

maals dank voor het leven van tien onzer manschappen, die hij door zijne krachtige tusschenkomst aan een wissen dood onrukt heeft

Onder heete tranen deed Etelka, wat Jonas verlangde; maar deze rigtte zich met groote inspanning half overeind, luisterde een poos met oplettendheid en ging toen met eene zwakker wordende stem, terwijl hij zich tot Mangold wendde, voort: »zoo ik mij niet bedrieg, hoor ik reeds in de verte hoefslagen en paardengetrappel; het zijn drie regimenten van ons, die het kasteel willen bezetten. Spoed u, anders zijt gij met uwe onderhebbende manschappen verloren! Wij zijn gered. Vaarwel en denk aan ons!"

Bij deze woorden reikte hij, met een weemoedigen glimlach, den jongen Duitscher zijne hand tot een laatsten afscheidsgroet. Deze moest al zijne krachten inspannen om de bittere smart, die zijne boezem doorboorde, niet te laten blijken. Met den uitroep: »vaarwel, Etelka!.... vaarwel voor eeuwig!" drukte hij de geliefde nog eens aan zijn hart, snelde daarop naar den tuin en beval zijne ruiters te paard te stijgen.

Reeds scheen de dageraad aan de oosterkimmen, de grond dreunde van de hoefslagen der Hongaarsche huzaren-regimenten, toen de kleine Duitsche bende met losen teugel naar hun bivouac rende. Binnen weinige minuten hadden zij het bereikt en terstond na hunne aankomst brak het geheele leger op en zette den marsch voort naar de Theisz.

Mangold was bijkans wanhopig. Hij had niets meer te verlangen, niets meer te wenschen.... hij had Etelka's broeder geveld.... welke bekoorlijkheid bezat het leven nu nog voor hem? Al zijn verlangen was uitsluitend en alleen naar strijd en gevecht, om dapper strijdende een eerlijken soldatendood te sterven.

III.

Verscheidene maanden later, toen de oorlog ten einde was, zat een meisje, in rouwgewaad gekleed, in sombere droefheid verzonken, op het terras van een kasteel aan den Donau, niet ver van Presburg en staarde met betraande oogen over den stroom naar het Oosten, waar haar vaderland lag. Het was Etelka, die na den dood haars vaders en broeders ten huize van haren oom woonde. Hier had zij kort na hare aankomst het schrikkelijk berigt ontvangen, dat het regiment, waarbij Mangold stond, in een heet gevecht grootendeels vernield en alle officieren er van gesneuveld waren. Langen tijd kon zij geen geloof hechten aan dit vreeselijk berigt, maar toen zij eindelijk op de lijst der in de laatste maanden gesneuvelden ook den naam Alexander van Mangold las, verdween het laatste droombeeld van liefde en geluk uit hare ziel. Hare droefheid was nog grooter, dewijl zij zich overtuigd moest houden, dat hij uit vertwijfeling den dood gezocht had.

»O! had ik hem nog slechts ééns, slechts een enkelen keer gezien, sedert dien rampspoedigen nacht!" riep zij dikwijls in de hevigste smart uit. »Had ik hem slechts drie woorden kunnen toeroepen..... hij ware dan welligt nog onder de levenden!"

Bijna alle nachten hoorde zij het singen en juichen der Duitsche soldaten, die nadat de oorlog geëindigd was, in troepen naar hun vaderland trokken; deze overwinningsliederen sneden haar door de ziel. Haar hart stemde niet in den juichtoon van hen, die haar dierbaar vaderland overwonnen en verwoest, en jammer en wee over duizenden en duizenden gebragt hadden; en evenwel luisterde zij met ingehouden adem in den stillen nacht: het was haar alsof uit de Duitsche liederen de stem van haren geliefden Alexander tot haar sprak.

Het was een heldere zomeravond. Een zacht koeltje ruischte door de takken der hooge lindeboomen, die op het terras stonden, de vogelen kweelden in het omringend geboomte hun avondlied en door den uitgestrekten tuin verspreidde zich de balsemende geur der bloemen. Etelka gevoelde echter niet het betooverende van den liefelijken avond. Zij zat in doffe droefgeestigheid verloren onder de suizende lindeboomen en staarde met onafgewende oogen in het schemerende verschiet.

Eensklaps klonk een vrolijk trompetgeschal door de stilte

en zijne schuldeischers, die kunnen hem een welverdiend *sifflement* nazenden, daar zij toch om hun geld zullen moeten fluiten en het dus met eene moeite doorgaat.

— In het *Soerabayasch Nieuws- en Advertentie-Blad* van 22 December, No. 102, wordt gemeld.

Men berigt ons van Kedirie, dat de diefstallen aldaar weer hand over hand toenemen; het is zelfs zoo erg, dat bij den heer van Hoek, in de vorige maand, de lepels en vorken van tafel (die gedekt stond) gestolen werden. Ook zijn bij den resident eenige kleedingstukken ontvreemd.

— In den nacht van Zondag, is bij den zendeling Granswijk, eenig keukengereedschap, aardappelen en $1/2$ ton olie gestolen. Het is der policie aldaar niet mogen gelukken, een der daders in handen te krijgen. Ook is, in de geldkamer van 's lands kas ingebroken, doch de daders zijn waarschijnlijk in hun edel werk gestoord, want er is niets vermist en de ondergraving aan den steenen muur, was nog niet zoo ver gevorderd, dat men er binnen konde komen.

— Door den luitenant der pradjoerits Radin Maas Timor (zoon van den Regent aldaar) is een koningstijger geschoten en afgemaakt.

— Van Probolingo, wordt ons berigt, dat eene Javaansche vrouw aldaar, het voorkind van haren man heeft vermoord en het hem daarna, onder zijn gewoon middagmaal, heeft laten opëten.

NEDERLAND.

Bij be sluit van 27 Sept. jl. heeft Z. M. nadere bepalingen gemaakt omtrent de kleine tenue der generaals, die van Zr. Ms. adjudanten en de adjudanten der koninklijke prinsen, mitsgaders van de hoofd- en verdere officieren, behoorende tot de verschillende staven van het wapen der infanterie, het corps ingenieurs, mineurs en sappeurs en die bij de koninklijke akademie voor de zee- en landmagt, en wel als volgt: 1°. dat de jas, thans in klein tenue gedragen wordende door de generaals bij het leger, door Zr. Ms. adjudanten in gewone dienst en de adjudanten der koninklijke prinsen voor zooveel zij tot de landmagt behooren, de hoofd- en verdere officieren van de verschillende staven, het wapen der infanterie, het corps ingenieurs, mineurs en sappeurs en die bij de konink!. akademie voor de zee- en landmagt, voortaan slechts met eene rei knoopen en ter lengte zal zijn, als voor den korten jas is bepaald, de kraag van voren open en op dezelfde wijze afgerand als die van laatstgemeld kleedingstuk. 2°. voor de officieren van den plaatselijken staf, alsmede van de paarden-artsen, is de kraag op den korten jas kleine tenue van dezelfde stof als de jas, terwijl dat kleedingstuk voor de officieren, behoorende tot het personeel der militaire administratie, van koningsblaauw laken zal zijn. 3°. Zr. Ms. adjudanten, mitsgaders die der koninklijke prinsen dragen den kraag van den korten jas kleine tenue van boven en van voren omzet met eene roode bies.

— Volgens de thans bekend gemaakte staten, betreffende den handel en de scheepvaart van Nederland over 1854, heeft in dat jaar de waarde van de ingevoerde goederen bedragen 356$1/2$ millioen guldens, die van de uitgevoerde omstreeks 309 millioen en die van den doorvoer ruim 115 mill., hetgeen, bij vergelijking met 1853, eene vermeerdering oplevert van omstreeks 35 mill. voor den invoer en nagenoeg 30 mill. voor den uitvoer en een minder bedrag voor den doorvoer van 5 millioen. De waarde van den in- en uitvoer te zamen heeft dus 71 millioenen meer beloopen dan in 1853. Er is o. a. meer ingevoerd aan goud en zilver in staven en baren 13 millioenen en rijst evenzeer 13 millioen. Er is o. a. meer uitgevoerd: koffij 12 mill. geraffineerde suiker 6 millioen, enz. Ook wat de scheepvaart betreft, leverde het jaar 1854 voordeelige uitkomsten op, zoowel wat vermeerdering van zeil- als stoomvaart betreft, Onder anderen klaarden 230 geladen stoombooten, metende ruim 61,000 tonnen, meer in. Op ultimo December bevonden zich 119 Ned. zeeschepen en 19,907 lasten meer in de vaart dan op ultimo December 1853. De riviervaart in het afgeloopen jaar bood evenzeer aanzienlijken vooruitgang aan. De kustvaart werd met 152 schepen meer uitgeoefend dan in 1853. De invoer aan de zeezijde onder Ned. vlag is met 3 pCt. toegenomen. De vrachtvaart was bijzonder levendig tusschen de havens van Belgie, de Noordsche staten, Frankrijk, Groot-Brittannie en Java.

— Den 23 October stond voor het provinciaal geregtshof van Noordbraband teregt, de heer J. v. Hasselt landeigenaar, voormalig tabaksfabriekant op Java, beschuldigd van bigamie; v. Hasselt vertrok in 1827, toen 19 jaren oud, naar Indië, met de expeditionnaire afdeeling en had als volontair den graad van sergeant-majoor en maakte de expeditie mede tegen Diepo Negoro; hij werd kort daarna bij de administratie van het leger overgeplaatst en verkreeg later, als afziende van pensioen, een contract voor eene tabaksfabriek van landswege. Hij huwde, 23 jaren oud, voor den resident te Rembang, met eene Inlandsche vrouw, genaamd Catharina H....., destijds oud 35 jaren, bij wie hij twee zonen won; huiselijke oneenigheden deden hem zijne vrouw in 1841 verlaten en keerde hij in 1844 met zijne twee zonen naar het vaderland, waar beide stierven, terug; in het laatst van 1845 ging hij te Beuningen, (Gelderland) een tweede huwelijk aan met Catharina B....., als ongehuwd in de huwelijksacte opgenomen; na tien jaren rustig met zijne tweede vrouw te hebben voortgeleefd en bij haar zes kinderen te hebben gewonnen, werd hij in de maand Mei dezes jaars te Cuyk bij Grave, (zijne woonplaats), op requisitoir van den officier van justitie ten gevolge van inlichtingen, die zijne vrouw had gevraagd, gearresteerd, welke vrouw hij, reeds voor zijn tweede aangegane huwelijk, overleden waande.

De procureur-generaal ontwikkelde de beschuldiging en hield de strafschuldigheid staande, doch eischte uit hoofde van verzachtende omstandigheden eene gevangenisstraf van twee jaren, met veroordeeling in de proceskosten.

Mr. Napoléon Sassen, advocaat van den beschuldigde, beweerde in het breede de niet-schuldpligtigheid, vooreerst op grond, dat de goede trouw van den beschuldigde bij het aangaan van het tweede huwelijk was gebleken, als wanneer geene strafbare bigamie bij art. 349 C. P. voorzien, wordt gepleegd. Ten tweede de nietigheid van het huwelijk, op Rembang aangegaan, uithoofde van de minderjarigheid van van Hasselt, die geene toestemming daarvoor van zijne ouders had; ten derde heeft de verdediger gewezen op de gevolgen van een huwelijk in de Oost-Indien aangegaan, waarvan geene afkondiging of inschrijving hier te lande heeft plaats gehad, met betrekking tot de aanklagt van bigamie, en eindelijk heeft hij het bestaan van het eerste huwelijk ten tijde van het aangaan van het tweede, betwist, op grond dat een attestatie de vita, door een resident afgegeven, als stuk van zuiver administratieven aard geen bewijs in eene criminele procedure kan opleveren voor het in leven zijn van een der echtgenooten. De regtbank heeft de aangeklaagde schuldig verklaard en tot 2 jaren gevangenisstraf veroordeeld.

ENGELAND.

Uit eene door het departement van oorlog opgemaakte opgaaf blijkt, dat het verlies des Britschen legers, van den eersten dag der landing in de Krim (half Sept. 1854) tot de bemagtiging van Sebastopol (8 Sept. 1855) heeft bestaan in 195 officieren en 2277 soldaten die gedood, 577 officieren en 10,800 soldaten die gekwetst en 13 officieren en 491 soldaten die vermist zijn. Het zaamgevatte verlies is dus 14.353. De manschap der vloot is hieronder niet begrepen, evenmin als degenen, die aan ziekten zijn overleden of ondienstig geworden.

— Sedert eenige dagen houden dagbladen en regtbanken zich bezig met het onderzoek over de wijze, hoe het rundvee voortaan op de zachste manier zal worden geslacht. Deze kwestie was uitgelokt door de aanklagt, dat de Joodsche slagters de dieren bij het dooden martelden, aangezien bij hunne wijze van afmaken een os eerst na 10 a 12, en bij die der Christenen reeds na 3 a 4 minuten den geest geeft. Krachtens regterlijke uitspraak is de zaak echter voorloopig gebleven zoo als zij was; evenwel heeft de klager verklaard, geen genoegen met deze beslissing te nemen. Zonderling volk! Duizende menschelijke schepselen zendt men in den oorlog, om daar op verschillende wijze een smartelijken dood te sterven, en men twist over eene minuut meer of minder doodspijn van het vee!

— Op 21 Oct grepen in Hydepark wederom zamenscholingen plaats, die aanvankelijk alleen uit eenige groepen werklieden en arbeiders bestonden, maar door toevloed van mannen, vrouwen en kinderen uit verschillende klassen aangroeiden, sommige van welke alleen door nieuwsgierigheid gedreven werden, maar anderen meer door de zucht om de aristocratie te beleedigen dan om zich met de duurte der levensmiddelen in te laten. Een vijftigtal politie-agenten hield goed toezigt in het park. Terwijl de zamenscholing reeds door vermoeijenis uiteengegaan zou zijn, begonnen eenige personen de volksmenigte toe te spreken. De een wenschte haar geluk, dat zij door hare tegenwoordigheid het regt had vastgesteld om in het haar toebehoorend park zamen te komen; een ander predikte het communismus, als het redmiddel tegen te duurte der levensbehoeften; een derde voer hevig tegen de aristocratie en de bevoorregte standen uit, en een vierde klom tot den oorsprong van het eigendomsregt in Engeland op, door de geschiedenis der verdeeling van het grondgebied onder Willem den Veroveraar te verhalen. Intusschen zag het volk eenige bedienden in liverij naderen en begon hen zoo hevig uit te jouwen en te beleedigen, dat de politie tusschen beide moest komen. Ten vijf ure, bij het vallen van den avond en naardien het hard begon te regenen, gingen de volkshoopen van lieverlede uiteen.

— Gelijk men weet waren Engeland en Frankrijk voornemens een gedeelte der geallieerde vloot in eene Noordsche haven te doen overwinteren, ten einde in het volgende voorjaar de blokkade der Russische havens des te spoediger te kunnen hervatten. Thans meldt een brief uit Stokholm, dat het desbetreffende aanzoek door de Zweedsche regering van de hand gewezen is, zelfs op het gevaar af van met de geallieerde mogenheden in onmin te geraken.

— Te Londen wordt iedere zeven minuten een persoon geboren en iedere negen minuten een persoon ten grave gesleept. Men weet dien ten gevolge niet waar de dooden verder zullen worden ter aarde besteld, naar dien alle kerkhoven van deze omtrent 2,500,000 inwoners tellende hoofdstad vol zijn.

— Verscheidene der op Jersey geblevene uitgewekenen, waaronder Victor Hugo, Ch. Hugo, Fulbert Martin, de Hongaarsche graaf Alex. Teleki en de voormalige officier in Oostenrijksche dienst Wiesener, hebben eene proclamatie openbaar gemaakt, waarin o a. het volgende voorkomt:

»Drie bannelingen zijn van Jersey verdreven. Dat is eene gewigtige gebeurtenis. Wie stond daarbij op den voorgrond? De Engelsche regering. Doch wie was de eigenlijke aanleiding daarvan? De Fransche policie. Het bewijs is geleverd, dat de coup d'état diep in de vrijheid van Engeland heeft ingegrepen. Engeland is zoo ver gekomen — het verbant bannelingen. Nog eene schrede verder, en Engeland wordt een aangangsel van het Fransche keizerrijk. Onze vrienden zijn heengegaan, hunne uitzetting is thans een feit. De toekomst zal deze daad in het ware daglicht stellen, wij bepalen ons derhalve alleen haar mede te deelen."

Hierop volgen eene menigte aanvallen op Keizer Napoleon.

— Van Jersey wordt gemeld, dat al de daar aanwezige 34 uitgewekenen, die de verklaring tegen het uitdrijven van de redacteurs van het dagblad l'Homme hebben onderteekend, op bevel van de Britsche regering last hebben bekomen, om het eiland te ontruimen; onder de uitgedrevenen bevinden zich Victor Hugo en zijne zonen. De bedoelde verklaring hield de meest toomelooze lastertaal in tegen den Keizer Napoleon en stroomde over van verachting voor Engeland, sluitende met de woorden: Verdrijf ons nu, zoo gij verkiest.

— De landverhuizing over Liverpool heeft in deze maand sterk afgenomen; zijnde niet meer dan 6763 personen uit die haven vertrokken, tegen 14,371 in de maand Oct. 1854.

— Het vertrek van het Duitsche legioen naar de Krim is gekenmerkt geworden door een romantisch voorval. Den 29sten Oct. ontdekte men, dat een der militairen eene schoone jonge Fransche vrouw was, de echtgenoot van een Zwitsersch soldaat van dit regement. Deze moedige vrouw was langs den gewonen weg in dienst gekomen, en in den wapenhandel geoefend, doch eerst aan boord van het schip ontdekte men hare sekse, waarop de kolonel beval haar aan den wal te brengen; zij smeekte echter zoo vurig en hare bede werd zoo sterk en zoo algemeen door de kameraden haars mans ondersteund, dat haar werd vergund hem als soldaat te vergezellen, naardien zij uitdrukkelijk verlangde nevens haren echtgenoot te strijden of te sterven. De geestdrift van het geheele regement over dit voorval is algemeen en eenige bezoekers van het schip werd door de kordaatheid en het fiksche voorkomen dezer brave vrouw derwijze getroffen, dat in een oogenblik ruim 20 £ voor haar werd bijeen gebragt.

— In den korten tijd van tien maanden zijn de vier kleinzonen van wijlen Lord Cornwallis in de Krim overleden, namelijk de beide zonen van Lord Braybrooke, die van den graaf St. Germans en die van den heer Ross.

— Aan vijf nieuwe straten in Belfast heeft men de namen Alma, Balaklava, Inkerman, Tschernaya en Sebastopol gegeven.

— Dezer dagen heeft zich te Wakefield een geval van schijndood vertoond, hetwelk door eene toevalligheid is ontdekt geworden. Een jong man had naar het scheen den geest gegeven, werd in de doodkist gelegd en zoude, daar hij aan eene besmettelijke ziekte had geleden, denzelfden dag worden begraven; de kist werd gelukkig met een open deksel in de kerk nedergezet om des avonds in den grafkuil te worden nedergelaten, doch hoe groot was de verbazing toen men, komende om den man de laatste eer te bewijzen, hem gezond en wel overeind in de doodkist vond zitten.

— De gefaillieerde bankiers en kooplieden Strahan, Paul en Bates, zijn tot eene deportatiestraf van 14 jaren veroordeeld, omdat het bewezen is, dat zij frauduleus bankroet zijn gegaan, daarbij tot eigen voordeel beschikkende over waarden, welke hun waren toevertrouwd.

---

blijven en volgde een oud vriend mijns vaders naar zijn landgoed aan gene zijde van de Theisz. Later, toen de oorlog ten einde was, haalde mijn moeders broeder mij van daar af en bragt mij herwaarts, en nu kon ik, ver van het gewoel der wereld, geheel voor mijne droefheid leven, die door het valsch berigt, dat gij in een heet gevecht gesneuveld waart, bijna tot wanhoop steeg. De gedachte, dat gij uit haat tegen het leven den dood gezocht had, week dag noch nacht uit mijne ziel."

»Ik heb wel den dood gezocht," antwoordde Mangold, »wat bleef mij in het leven meer te hopen overig?" Maar de Heer der heirscharen zij geprezen, dat ik niet gevonden heb, waar ik zoo vurig naar verlangde. Kort na dien vreeselijken nacht ontmoetten wij eenige bataillons Honveds. Er ontstond een bloedig gevecht; reeds in den eersten aanval werd ik zwaar gewond. Ik sloeg hier echter geen acht op, maar bleef strijden. Daarna kreeg ik van eenen Honved een zwaren kolfslag op mijn hoofd en zonk bedwelmd op den grond. Toen ik mijne oogen weder opende, zag ik, dat ik in het huisje eener medelijdende weduwe was, die op een klein dorp woonde: meer dan eene maand werd ik door haar zorgvuldig verpleegd. Na dikwijls heen en weêr gezworven te hebben, gelukte het mij eindelijk mijn sterk versmolten regiment terug te vinden, waarmede ik nu naar Duitschland trek."

Hier zweeg de jonge officier eenige oogenblikken, en ging toen met eene geroerde stem voort: »De dood mijns vaders, die voor eenigen tijd plaats vond, legde mij den pligt op naar mijn vaderland terug te keeren en het bestuur over de mij nagelaten goederen op mij te nemen. Ik heb mijn ontslag reeds aangevraagd en zal het in den loop dezer maand nog ontvangen."

»Mijn vader en moeder zijn overleden," ging hij weder na een poos voort, terwijl hij Etelka bij de hand vatte. »Mijn zuster is met haren echtgenoot ver naar het westen getrokken, aan gene zijde van den oceaan; ik sta dus geheel verlaten hier op aarde. Gij, Etelka! zijt het éénige voorwerp hier beneden, waaraan mijn hart zich met liefde hecht, maar hoe zoudt gij...?"

»Hoe zou ik een braaf man kunnen haten, omdat hij gedaan heeft, wat eer en pligt van hem vorderden, omdat een noodlottig toeval hem tot de oorzaak van den dood van eene mijner bloedverwanten gemaakt heeft?" viel Etelka hem met geestdrift in de rede. »Neen, ik ben de uwe; geleid mij waar gij heen wilt, ik volg u zelfs naar het eind der wereld. Ieder Hongaarsch woord zou mij, in mijne eenzaamheid hier aan de boorden van den Donau, elk uur aan het droevig lot van mijn vaderland en aan mijnen gesneuvelden vader en broeder herinneren. Alleen in uwe armen rustende, zal de wonde kunnen genezen worden, die mij door een droevigen zamenloop van omstandigheden is geslagen."

En als tot een zaligen verzoeningsgroet bewogen de bloemen hare welriekende kelken in het avondkoeltje; de vogelen zongen in de takken hun vrolijk lied en de toppen der hooge lindeboomen ruischten boven de hoofden der beide trouwe gelieven.

Een jaar na deze gelukkige hereeniging, reed op een vrolijken zomeravond eene prachtige reiskoets over eene der uitgestrekte heiden van Noord-Duitschland. In die koets zaten Mangold en Etelka, die sedert eenige maanden met elkander door den echt verbonden waren; zagen met stille blijdschap naar de bloeijende hei waarover zij reden. In den jongst verloopen tijd h den zij vele schoone landschappen doorreisd, vele pr tige steden met trotsche kerken en paleizen, vele a legene, verre sterken, ook vele bloemrijke dalen heldere snelvlietende stroomen gezien — maar geen kele dag was hun zoo aangenaam geweest als de van heden — daar de bloemrijke heide hun vele h inneringen aan dierbare betrekkingen van nabij uit ver verwijderde streken, overledene en nog leven op eene zonderlinge wijze door elkander gemengd, de gedachten bragte.

Nu sloegen zij een dennenbosch in, dat zich als ee donkergroen tapijt ver over een langen keten van heu velen uitstrekte. Etelka schepte genoegen in het verfrisschende van het digt begroeide bosch en wilde juist vragen, of dit bosch zich uitstrekte tot hunne aanstaande woonplaats, toen zich onverwacht eene groote vlakte

Théâtre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Mercredi, 2 Janvier 1856.

2me représentation du 10me mois de l'abonnement.

OTHELLO.

Le Spectacle commencera à **Sept heures précises.**

(2558)

Iemand genegen tegen genot van Kost, Inwoning en een billijk Inkomen, naar gelang van bekwaamheden, als Onderwijzer in de Hollandsche Taal, Rekenen enz., bij den Regent van Madjelinka (Cheribon), in dienst te treden, adressere zich onder franco brieven aan den administrateur van dit blad, den heer *H. M. van Dorp.*

(2552)

De Ondergeteekende recommandeert zich tot het geven van **Onderwijs in de Danskunst**, ten zijnen huize of waar het mogt verlangd worden, ook tot het **Repareren van Piano's**, onder belofte van een prompte bediening. Adres Passer Baroe, naast den heer *Calmer.*

(2555) J. BELLE.

Loge de Ster in het Oosten.

Receptie in den 1sten Graad op Donderdag den 3den Januarij 1856, des avond ten 7½ ure.

De Tweede Secretaris der Loge,

(2570) D. JANNETTE WALEN.

Boekhandel *LANGE & Co.*

Onze Tijd XV

wordt aan Inteekenaren afgeleverd.

Visitekaartjes. Uitgebreide sortering Kantoorboeken, Copieerboeken, Copieerinkt, Appellijsten No. 14, Behangselpapier, Duimstokken, Zak-ellen, Kantoorbehoeften, Papieren. (2569)

Boekhandel *Lange & Co.*

Nederlandsch-Indische ZAKALMANAK, 1856.

f 2.

KANTOORALMANAK,

Opgeplakt *f* 1. Idem Onopgeplakt 0,60.

Zakalmanak en onopgeplakte Kantooralmanak te zamen franco, per post *f* 3.

Aanvragen franco. (2211)

Van Haren Noman & Kolff te Batavia

hebben ontvangen eene nieuwe collectie

KUNSTPLATEN,

waaronder prachtige Staalgravuren, fraaije Voorstellingen in kleuren, allen van den laatsten tijd.

Worden des verlangende van lijsten en glas voorzien.

(2564)

Eene nieuwe collectie

John Mitchell's Stalen Pennen,

uitsluitend de fijnste en meest gerenommeerde soorten, in groote verscheidenheid *direct uit de Fabriek ontvangen*, in het groot en klein te bekomen bij

(2523) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

KANTOOR-ALMANAK

voor 1856,

Gedrukt in *vier* Kleuren.

Opgeplakt *f* 2. Onopgeplakt *f* 1.

En heden verkrijgbaar à *f* 2:

ZAK-ALMANAK

voor 1856.

(2370) W. BRUINING.

Mede verkrijgbaar bij *M. Blok* te Cheribon.

Gelithographeerde

VISITE-KAARTJES

à *f* 8,— de 100, bij

(2276) H. M. VAN DORP.

Lithographisch Établissement.

De ondergeteekende beveelt zich bij voortduring aan tot het vervaardigen van allerlei lithographische werken, als: handelspapieren, etiquetten, visite- en adreskaarten, kaarten, platen, etc., hetwelk alles met de meeste zorg en netheid vervaardigd wordt. Proeven van het werk zijn op aanvrage te bekomen.

(1832) H. M. VAN DORP.

Batavia, September 1855.

GROOTBOEK, JOURNAAL EN KASBOEK,

groot formaat met koper beslag, alsmede eene groote sortering kleine huishoudelijke en handelsboeken, tegen zeer billijke prijzen te bekomen bij

(2237) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Almanach Comique 1856 à *f* 2.

» Prophétique 1856 » - 2.

Ontvangen door

(2542) H. M. VAN DORP.

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die genegd zijn met hun abonnement voor het eerste halfjaar 1856 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe te zenden, ten einde geene vertraging in de ontvangst te ondervinden en de Uitgever in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het eerste halfjaar:

voor Batavia	*f* 12.50,
» Java	» 15.—.
» de Buitenbezittingen	» 17.50.
» Nederland	» 22.50.

Brieven *franco* aan

den Administrateur van dat Blad,

(2341) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij *van Haren Noman, Kolff & Co.* te Samarang en *E. Fuhri* te Soerabaya.



Naar Samarang en Soerabaya

wordt passage aangeboden met het Ned. barkschip **Provincie Drenthe**, kapitein *H. Beckering*, voerende een geëxamineerden doctor, om in het laatst der volgende week naar eerstgenoemde plaats te vertrekken, en zich aldaar slechts eenige dagen op te houden.

Adres bij den gezagvoerder voornoemd in het Java Hotel, en bij de Agenten alhier

(2560) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

Batavia, 29 *December* 1855.



Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend barkschip **Hendrina**, kapt. *C. M. Pompe*, uitmuntend ingerigt tot den overvoer van Passagiers en voerende een geëxamineerd scheepsdocter.

Genoemden bodem zal in de laatste helft der maand Januarij e.k. van Soerabaya vertrekken en gelieve men zich voor nadere informatiën te vervoegen bij den gezagvoerder, de heeren *J. F. van Leeuwen & Co.* te Soerabaya of alhier bij de agenten

(2496) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.



Passage naar Nederland.

Het nieuw gebouwd snelzeilend campagne fregatschip **Elisabeth**, kapt. *H. F. Klok*, zal in de laatste helft der maand Januarij e. k. van Soerabaya vertrekken naar Nederland. Genoemden bodem is uitmuntend ingerigt tot den overvoer van *passagiers* hebbende *twee afzonderlijke kajuiten* verscheidene ruime en luchtige hutten en badkamer en biedt verder alle mogelijke gemakken aan.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te adresseeren bij den gezagvoerder, de heeren *J. F. van Leeuwen & Co.*, te Soerabaya of alhier bij de agenten

(2495) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

BATAVIA.

Het, door de directie van het Fransche tooneel aan hare abonnés aangeboden, *Grand Concert* op gisteren avond, heeft bijzonder veel bijval gevonden en zij wel een algemeenen dank verdiend voor het genoegen, dat zij daardoor heeft verschaft. De opkomst van het publiek was zeer talrijk, en de uitvoering der ouverture le Cheval de Bronze, deed het sterk bezet orchest alle eer aan. Bijzonder bevielen en werden algemeen toegejuicht de Potpourri sur des motifs connus de Batavia, door den heer Souweine en de Solo op de Viool van den heer Bourret, waarin beiden toonden voortreffelijke meesters in de muzijk te zijn en den lof te verdienen, die hun ruimschoots werd toegezwaaid. Gelijk te verwachten was, wekten de toonen der nieuwe instrumenten van den heer Ali-Ben-Sou-Alle, maar vooral die der Turkophone en derzelver meesterlijke behandeling, een ieders geestdrift op en staafden den grooten bijval, welken die heer reeds van het Bataviaasch publiek te regt heeft mogen ondervinden. De heer St. Denis was, in de Scène et Air comique des Noces de Jeannette, zoowel wat zang als spel betreft, weder de uitmuntende artist, gelijk wij hem reeds zoo dikwijls met het grootste genoegen zagen, terwijl de zang van Mme Humbert en de heer Duchanmont, mede als wel uitgevoerd en wegslepend, geroemd mag worden.

Het Chœur final en septuor van Lucie de Lammermoor, door alle artistes gezongen, wekte in het bijzonder een geestdrift op en bragt de avonden van Miss Hayes in herinnering, terwijl wij den wensch niet kunnen onderdrukken, die schoone opéra eens zóó in haar geheel door hen te zien opvoeren, eindigende wij deze weinige woorden met de erkenning, dat allen, die aan de uitvoering van dit concert deel namen, werkelijk den uitbundigsten lof en de hun toegebragte toejuichingen in alle opzigten hebben verdiend.

— De directie van het Fransche tooneel heeft, van haren correspondent te Parijs, met de laatste mailgelegenheid het berigt ontvangen, dat de door haar voor dat tooneel nieuw aangeworvene chanteuse légère, met de mail van December uit Frankrijk zou vertrekken en dus in het laatst van Januarij alhier kon aankomen. De eerste chanteuse, Mme Ghymers, van wie wij reeds vroeger hebben gesproken, is met het schip Nicolas Cézard herwaarts vertrokken.

— De genoemde directie heeft ook een brief ontvangen van den danseur *Hus*, waarin hij berigt, dat hij goed en wel te Singapore is aangekomen, en Batavia met stille trom heeft verlaten, omdat zijne schuldeischers hem geene rust, zelfs geene bete broods over lieten. Hij betuigt zijne toegenegenheid aan de directie, doch veegt zijne laarzen (de zeven mijlsche?) af aan zijne *aimables camerades*, misschien ook wel aan zijne schuldeischers. Hij denkt zich nu naar Calcutta te begeven en aan het hoofd van een troep stellen, maar ook wel te Batavia terugkeeren, indien de directie hem een hooger maandelijksch inkomen wil toekennen, en de door al zijne schuldeischers onderteekende verzekering toezendt, dat zij zich met de helft daarvan te vreden willen stellen, of.... hij danst door.

Wij gelooven, dat de directie en zijne *aimables camerades*, die toch zoo gewoon zijn verschillende levensomstandigheden in zang voor te stellen, hem echter zullen nazingen: »*Bon voyage, cher Dumoulin!*"

---

van den avond, en als door een tooverslag getroffen, sprong het meisje op. Zij kende dien helklinkenden, blijden toon, het waren de trompetten van Mangolds regiment. Door blijdschap en weenmoedige herinnering zich zelve naauw meester, snelde zij naar het andere einde van den tuin, waarvan de muur langs den rijweg liep, en zag met bekreten oogen daar overheen naar de langzaam voorbij trekkende ruiters. Het gezang en gejuich kwam allengs nader. Elke toon der trompetten, elk woord der liederen, elke statige ruiter met zijn blinkenden helm en zwaard, bragt haar den verloren geliefde voor den geest. Het grootste gedeelte van het regiment was reeds voorbij getrokken, en menig oog had met stil medelijden naar die slanke gestalte, met dat fijn gevormde, maar bleek gelaat opgezien, welker rouwgewaad ieder verklaarde, wat haar zoo zeer bedroefde.

Nu kwam de laatste troep. Aan het hoofd daarvan reed een officier met een bleek, verdrietig gelaat, die geen deel nam aan de vreugdeliederen zijner wapenbroeders, maar met een treurig oog voor zich staarde. Eensklaps hoorde hij in zijne onmiddelijke nabijheid den luiden vreugdekreet: »Alexander! mijn Alexander!" Etelka te zien, van zijn paard te springen, den teugel aan één der ruiters toe te werpen, door de geopende tuindeur het terras op te snellen en het meisje aan zijne borst te drukken, was het werk van oogenblik. De officier was de als geneuveld beweende Alexander van Mangold.

De blijdschap over het wederzien van de geliefde zijns harten verdoofde in den beginne elk ander gevoel in de ziel van den laatstgenoemde, maar toen hij daarna de zwarte rouwkleederen, hare bleeke, doch evenwel bekoorlijke trekken en beschreide oogen zag, maakte hij zich los uit de omarming van het meisje, verborg zijn gelaat in zijne handen en zeide met eene sidderende stem: »Etelka.... verlaat den ongelukkigen soldaat.... den overwinnaar van uw volk.... den verwoester van uw vaderland! Mijn zwaard rookt nog van het bloed uws broeders!" Maar het meisje naderde hem op nieuw met een liefdevollen blik en riep bijna ademloos:

»Neen neen Alexander! Gij hebt mijnen broeder niet gedood, een karabijnskogel heeft hem in dien nacht doodelijk getroffen, uw sabelhouw heeft hem slechts ligt aan den arm gewond!,'

Mangold stond als of hij uit eenen droom ontwaakte Een straal van vreugde vertoonde zich op zijn gelaat en met één hoorbaar kloppend hart riep hij: »Etelka!... spreekt gij de waarheid of is het slechts uwe edelmoedigheid, die mij voor vertwijfeling en waanzin behoeden wil?"

»Gij zijt evenmin schuldig aan zijnen dood, als de vogel, die zijn lied zingt daar in de takken," antwoordde Etelka. »In dien benaauwden nacht waart gij naauwelijks met uwe manschappen weggereden, of het regiment, waarbij Jonas diende, verscheen en bezette ons kasteel. Hun doctor onderzocht terstond de wond van mijnen broeder en verklaarde, dat hij, behalve eene doodelijke kogelwond in de linkerzijde onder het hart, nergens eenige kwetsuur had. Toen hij dit gezegd had, vatte Jonas met een van blijdschap glinsterend oog mijne hand en zeide: »God zij gedank.... uw Alexander is onschuldig aan mijn dood, hij heeft gedurende het gevecht geen schot gedaan. Den kogel, die mij in het hart, getroffen heeft, hield ik voor een steek van de sabel mijns vijands. Doe hem dit weten, anders kost het hem zijn leven."

Mangold was door den plotselingen ommekeer van gewaarwordingen zóó onthutst, dat hij geen woord kon antwoorden, maar op zijn zwaard leunende, met onafgewenden blik aan de lippen zijner geliefde hing, dewijl deze hem zulk eene verblijdende tijding verkondigde.

»Toen de eerste stralen der opgaande zon door het vernielde vensterraam vielen, blies Jonas den jongsten adem uit," dus ging Etelka na een poos voort. »Zijne laatste woorden waren: »»vergeet den edelen Duitscher niet, Etelka!"

»Hij en mijn vader werden nog denzelfden dag met militaire eer op het kleine dorpskerkhof begraven, waar mijne moeder rust. Ik kon in ons kasteel niet langer

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 29 December 1855, No. 104.

— Te Greenock leeft op dit oogenblik een man, die den ouderdom van 104 jaren heeft bereikt en nog eene volmaakte gezondheid geniet.

— Dezer dagen had een officier van het te Windsor in garnizoen liggende garde-regement, Lord Ernest Vane, in den schouwburg dier stad velerhande daden van geweld bedreven en zelfs achter de schermen bij de kleedkamers der dames zich zoo onbehoorlijk gedragen, dat de directeur hem van daar moest doen verwijderen, waarop hij zoodanig in woede ontstak, dat hij den directeur in bet gezigt sloeg en de trappen afwierp. Op de klagt van dezen heeft de generalissimus des legers, Lord Hardinge, den woesten jongen lord, die, zegt de *Times*, verdiend had naar Botanybay te worden gedeporteerd, naar een der regementen in de Krim verplaatst, waar hij ruimschoots gelegenheid kan vinden, om aan zijnen strijdlust den teugel te vieren.

— Bij het graven van eenen put niet ver van Leeds, vond men dezer dagen midden in een groot stuk steenkool op 234 voet diepte onder den grond, eenen kikvorsch, die tamelijk veel levendigheid vertoonde. Toen men hem uit zijnen engen kerker te voorschijn haalde, was zijne kleur zeer donker, maar in het licht werd zij spoedig helder als van de gewone kikvorschen. De oogen zijn zeer glinsterend en met een goukleurigen ring omgeven. De spleet in de kolenlaag, waarin het dier zich bevond, was met water gevuld, en waarschijnlijk ten gevolge van deze omstandigheid, in verband met zijne naauwe gevangenis, is hij in staat geweest gedurende eeuwen in half dooden toestand het leven te behouden.

— In Engeland zijn twee Samaritanen aangekomen, die door hun volksstam in Syrie zijn afgevaardigd, om in Europa ondersteuning voor hunne geloofsgenooten te zoeken. Te Robions, eene stad in Syrie, bestaat namelijk eene gemeente van ruim 200 afstemmelingen der oude Samaritanen, die nog steeds der godsdienst hunner voorvaderen getrouw zijn gebleven. Onder meer andere bijzonderheden, door hen medegedeeld, verhaalden zij ook, dat hun priesterstam, de stam van Levi, met den ondergang bedreigd werd, daar de tegenwoordige bekleeder dier waardigheid geene zonen bezat, en zijn leeftijd reeds ver was geverderd. Volgens het zeggen dier afgevaardigden is die stam in het bezit van de vijf boeken van Mozes, geschreven door Abischaï, den zoon van Eleazar, den zoon van Aäron. Die boeken worden slechts tweemaal in het jaar op hooge feestdagen geopend.

FRANKRIJK.

Parijs, 8 Nov. De kolonel Pajol is uit de Krim alhier aangekomen. Hij is belast om aan den keizer de veroverde vaandels te Sebastopol en te Kinburn te overhandigen.

— De generaal Bosquet is nog immer zeer lijdende. Hij reist niet anders dan bij kleine dagreizen van Marseille naar Pau.

— In verscheidene departementen blijft het nog altijd sterk sneeuwen; in de departementen Puy de Dôme en Cantal viel er zelfs zóóveel sneeuw, dat de communicatie langs de spoorwegen er tijdelijk door gestremd werd.

Parijs, 9 Nov. Eene dépêche van admiraal Bruat dd. 27 Oct. deelt het resultaat mede van de bewegingen der flotille van kanonneerbootén. Nadat deze namelijk de kanalen en eilandjes van de zijtakken des Dniepers doorzocht hadden, zijn zij na vijf dagen zoekens er in geslaagd, te nemen en voor Kinburn te brengen een onmetelijk groot vlot, dat met wapenen voorzien, bestemd was voor het arsenaal te Nicolaïeff en zamengesteld was van eikenhout, ter lengte van 350 voeten, ter breedte van 60 voeten en ter diepte van 6 voeten. Een en ander kan als eene uitmuntende aanwinst voor de geallieerden en als een ernstig verlies voor den vijand beschouwd worden.

— De aartsbisschop van Parijs heeft een mandement uitgevaardigd waarbij gebeden voor de gelukkige bevalling der keizerin worden bevolen. In dit mandement laat zich de hooge prelaat omtrent de heugelijke gebeurtenis aldus uit: »God beloont aldus den vorst, wien hij onze toekomst heeft toebetrouwd en die tot dusver met zooveel wijsheid, inzigt en moed zijne verhevene taak heeft volbragt. Hij beloont de gematigdheid en de kracht, het beleid en de raadslagen, het gevolg en de voornemens, de kalmte en de veerkracht, de vastberadenheid en standvastigheid in de uitvoering; al de hoofdzakelijke trekken van deze verhevene staatkunde, die in het binnenland de orde hersteld, den vrede en de algemeene welvaart gegrondvest heeft, tegelijkertijd dat zij buitenslands met kracht dien grooten oorlog heeft gevoerd, welke ons vaderland op den eersten rang der natien geplaatst heeft, en waarin de heldenmoed onzer soldaten die schoone zegepralen behaalt, welke de wereld van vreugde doen trillen, omdat zij in den grond de zegepralen der beschaving zijn. Hij beloont aldus ook den christelijken echtgenoot, verheerlijkt zijne woning en bereidt hem het reinste gedeelte van den huiselijken haard, eene moeder, zich verheugende te midden van haar kroost.''

— Men wil weten, dat het waarschijnlijk is, dat de Paus, na de bevalling der keizerin, herwaarts zal komen om het keizerlijke kind te doopen. Als meter noemt men de koningin van Engeland, en als peter prins Albert, den koning van Sardinie of den keizer van Oostenrijk.

— De beroemde purperkleur van Tyrus is teruggevonden. Zooals men weet was deze kleur sedert de Romeinen verloren geraakt. Zekere heer Depouilly, scheikundige in eene groote verwerij te Parijs, heeft haar op nieuw ontdekt, zoo verhaalt de *Presse*, en hetgeen zeker vreemd is, deze verwstof wordt getrokken uit guano. Op de algemeene tentoonstelling zijn goedgeslaagde proeven genomen, in tegenwoordigheid van den president en de bekende scheikundigen Chevreul en Dumas. Deze proeven zullen eerstdaags voor den keizer herhaald worden.

— De *Gazette du Midi* meldt, dat eerstdaags op den schouwburg te Marseille de *Jeune premier* van den voormaligen schouwburg der Zouaven in het kamp voor Sebastopol zal optreden. Hij is met verlof naar Frankrijk teruggekeerd en wil eenige voorstellingen voor zijn vertrek geven. »Mogt men bij mijne optreding fluiten, zegt hij, en nog zooveel leven maken in de schouwburgzaal als men wil, daar ben ik volstrekt niet vervaard voor, dewijl ik voor Sebastopol, gedurende mijne liefdesverklaringen, de kogels heb hooren fluiten en granaten heb zien springen op het einde mijner teedere coupletten.''

— De *Moniteur* bevat eene correspondentie uit Athene, waarin gemeld wordt, dat de admiraal Jacquinot, kommandant van het maritime station in de Grieksch-Turksche wateren, vernomen hebbende dat de bende roovers, die den kapitein Berthaud heeft aangevallen en gevangen genomen, zich in de omstreken van Salamis bevond, op eene stoomboot met den procureur des konings van Attica en troepen infanterie en mariniers aan boord, zich op weg had begeven ter hunner vervolging, en er in geslaagd was in de baai Kolouri vier dier roovers gevangen te nemen, waaronder ook hem, die aan den Franschen admiraal den brief der roovers heeft overhandigd, waarin een rantsoen van 30,000 drachmen voor de vrijheid van genoemden kapitein geëischt werd. Met het proces dezer vier roovers zou men ten spoedigste een aanvang maken, en men twijfelde er niet aan, of zij zullen tot de doodstraf veroordeeld worden.

— In de nabijheid van Fontainebleau heeft een verschrikkelijke moord plaats gehad, die aan het noodlot van koning Lear herinnert. Een man, die zijne beide dochters uitgebreweliikt en haar zijn geheele vermogen geschonken had, leefde zijne schoonzoons te lang, die hem met stokken doodsloegen. De dochters moeten zich daarbij met eene koelbloedigheid gedragen hebben, welke schier ongelooflijk schijnt.

— In Fransch Guyana is bij de rivier Avataye eene zeer rijke goudmijn ontdekt. Eene maatschappij heeft zich gevormd voor de exploitatie.

DUITSCHLAND.

De *Morning Chronicle* deelt eene dépêche uit Berlijn mede, waarin op nieuw herhaald wordt, dat de Czaar onlangs confidentieele mededeelingen aan Pruissen en Oostenrijk heeft gedaan, betreffende zijn verlangen tot het hervatten der vredes-onderhandelingen.

De keizer van Oostenrijk schijnt zich althans in dien geest uitgelaten te hebben bij den pauselijke nuntius, ter gelegenheid van eene conferentie, die deze diplomaat voor eenige dagen bij den keizer heeft gehad. De heer de Bourqueney is naar Weenen teruggekeerd, voorzien, naar men zegt, van nieuwe instructien voor het geval dat van wege Rusland voorstellen worden gedaan.

Prins Gortchakoff, Russisch gezant te Weenen, en de andere Russische gezanten bij de Duitsche hoven, zullen in het midden dezer maand eene bijeenkomst met den Czaar te Warschau hebben, waarin de kwestie der onderhandelingen geregeld zal worden.

In dezelfde dépêche wordt gezegd, dat het zeker is, dat de Czaar en de grootvorst Constantijn tegenwoordig waren bij de kanonnade van Kinburn. Beiden bevonden zich als toen op eene hoogte, in de rigting van Otchakoff.

— De Pruissische handelsteden hebben zich op nieuw bij de regering beklaagd over de afsluiting der Russische grenzen. In hare verzoekschriften worden de nadeelen, welke hieruit voor het Pruissische handelsverkeer ontstaan, breedvoerig uiteen gezet; en de regering tevens opmerkzaam gemaakt, dat het tegenwoordige tijdstip als gunstig kan beschouwd worden, om Rusland eindelijk te bewegen deze bezwaren uit den weg te ruimen.

— Voor eenige dagen zijn uit Opper-Silesie 700 landverhuizers, meerendeels tot den boerenstand behoorende, naar Texas vertrokken.

Berlijn, 7 November. De koningin weduwe der Nederlanden is, komende van Weimar, te Potsdam aangekomen en in het koninklijk slot afgestapt.

— Het gerucht is in omloop, dat de koning om de uitstekende diensten te beloonen, door den president van den ministerraad, den heer von Manteuffel, aan hem en zijn huis bewezen, voornemens zou zijn aan dien minister eene uitgestrektheid lands te schenken, ten einde een majoraat te vormen. Bij die gelegenheid zou de heer von Manteuffel den titel van graaf bekomen en tevens tot lid van de eerste kamer benoemd worden.

Dantsig, 9 November. De *Vulture*, welke Nargen den 6den dezer verlaten heeft, is hier aangekomen. Alleen de Engelsche kruisers zullen nog in de Oostzee blijven, al de overige oorlogsbodems keeren naar Engeland terug. Er was niets nieuws voorgevallen, doch er viel sneeuw.

RUSLAND.

De Fransche bladen deelen eene telegr. dépêche uit Warschau mede, inhoudende, dat in Polen eene nieuwe ligting plaats zal hebben, afgescheiden van die, welke bij het laatste keizerlijk manifest in het geheele rijk is bevolen. Eene andere dépêche, voorkomende in de *Nord*, met tijdingen uit Trebisonde van 2 Nov.; houdt in, dat 12,000 Russen van de armee die Kars belegert, naar Ardanam zijn gezonden, en dat Omarpacha in de rigting van de rivier Rion manoeuvreerde.

St. Petersburg, 9 Novemb. Prins Gortchakoff meldt van den 7den het volgende: »De vijand onderneemt niets. De te Kamiesch liggende schepen zijn talrijk.''

Koningsbergen, 9 Novemb. Uit St. Petersburg wordt gemeld, dat de keizer speciale instructien aan de militaire autoriteiten heeft doen toekomen, tot het eerdaagsch oproepen van recruten van alle ligtingen, van af 20 tot 36 jaren, ten einde daardoor een zoo volledig mogelijk resultaat voor het leger te krijgen.

— Eene brief uit Therapie in den *Moniteur* bevat de volgende opgaven omtrent de bevolking van de Krim. De mannelijke bevolking van dit schiereiland bedraagt in een rond getal niet veel meer dan 200,000 zielen, waaronder 156,000 Tartaren. Van deze laatsten zijn 80,000 boeren of herders, 16,000 imans en mollahs, tegelijk priesters en regters, 10,000 mirzas of edelen en 50,000 in de steden wonende burgers en kleinhandelaars. De christelijke bevolking bedraagt niet meer dan 22 à 23,000 zielen en is uitsluitend van Europeschen oorsprong. Het getal der Russen schat men op niet meer dan 3000, die meerendeels nering drijven en zich sedert de verovering in de Krim gevestigd hebben. Turkye en vooral Constantinopel heeft een contingent van ongeveer 10,000 Grieken geleverd, die zich grootendeels te Eupatoria en Balaklava gevestigd hebben. Hoogstens 5000 Armeniers hebben hun voorbeeld gevolgd, en 6000 Polen, Duitschers en Franschen, die echter naauwelijks tot de vaste bevolking kunnen gerekend worden, moeten hier nog bijgevoegd worden.

— Van eene geloofwaardige zijde worden de volgende opgaven medegedeeld omtrent de Russische troepen, die van Odessa tot aan Perekop geposteerd zijn. In en om Odessa bevinden zich omstreeks 30,000 man en wel aan kerntroepen, 4 regimenten kavallerie, de infanterie bestaat uit reserve-troepen en de Smolensker landweer. De artillerie is betrekkelijk zeer talrijk, en in den laatsten tijd door bijgetrokkene reserve batterijen uit zuidelijk Rusland vermeerderd. Te Nikolaieff staan 14 bataillons infanterie, meest reserve-troepen van de 10de divisie en 6 batterijen van de 2de artillerie-divisie met 72 stukken geschut en meer dan 2000 artilleristen. Veel zwakker is Kherson bezet, alwaar zich slechts eenige bataillons infanterie met artillerie en de op geen belangrijk punt ontbrekende kozakken bevinden. Daarentegen is de sleutel van de Krim, Perekop, door 24 bataillons van het uitgelezen grenadiers-corps bezet. Het is eene ongunstige omstandigheid voor Rusland, dat het op alle punten te gelijk goed toegerust moet staan, en daarom zijne aanzienlijke legermagt zeer moet verbrokkelen. De op de genoemde en op andere verdedigingspunten geposteerde Russische troepen worden voortdurend door oprukkende manschappen van de landweer vermeerderd.

— Het Russisch gezinde dagblad *le Nord* bevat een artikel over de vraag: »Wie toch verlangt de voortzetting van den oorlog?'' In dit art. wordt op nieuw, even als vroeger betoogd, dat het na de jongste voordeelen, door de geallieerden behaald, met name de bemagtiging van Sebastopol, ten hoogste verwondering moet baren, dat desniettemin de oorlog met vernieuwde krachten wordt voortgezet. »Europa, heet het daarin, vraagt zich met beangstheid, waarop al dat moorden moet uitloopen, wat het einde daarvan zal zijn en welke mogendheid het is, die den voortduur van al deze rampen en van de stroomen bloeds, die reeds gevloeid hebben, kan verlangen. Wie toch weert in verblindheid de weldaden van den vrede af? Zijn het de volken, zijn het de regeringen, of wel de gebeurtenissen, welke den vrede onmogelijk maken? In den loop van het betoog, worden de eerste en de laatste dezer vragen, zoo als te denken is, ontkennend beantwoord en gezegd, dat alleen de regeringen de schuld daarvan kunnen dragen, daar tot dusver nog geen stap is gedaan tot herstel van den vrede. Maar aan welke van de regeringen is dit te wijten? Aan welke de schuld ten dezen gegeven wordt blijkt uit het betoog, dat verder in dit artikel gevoerd wordt, namelijk, dat Rusland, aangevallen en beoorloogd als het bij voortduring wordt en genoodzaakt zijnde om zich te verdedigen, niets voor den algemeenen vrede kan doen. Wij gelooven, wordt op het slot van dit artikel gezegd, dat de vernietiging van Sebastopol met zijne heerlijke arsenalen, zijne onzeggelijke dokken, zijne provianderingen van allerlei soort en de vernietiging van de geheele Russische vloot gebeurtenissen zijn van dien aard, dat zij ruimschoots

---

voor hare blikken vertoonde, die in de verte door blaauwe heuvelen omzoomd was. Geheel op den voorgrond verhief zich op eene kleine hoogte een deftig huis, door hooge boomen overschaduwd en door een grooten tuin omringd.

Eene zalige vreugde straalde plotseling uit Etelka's oogen en in kluchtige verwarring riep zij: »Is het een zinsbedrog of benevelt een droom mijn verstand: dat is mijns vaders kasteel!''

»Ofschoon deze onze aanstaande woning eenigzins gelijkt op het kasteel van uwen vader,'' antwoordde Mangold het vrolijk verraste vrouwtje, »zult gij bij meer naauwkeurige beschouwing toch veel verschil opmerken,''

Maar Etelka sloeg geen acht op deze aanmerking en riep: »Dat is de hooge tuindeur — dat is het paviljoen! Daar zie ik ook het digte kamperfoelie-prieël en de kastanjeboomen met hunne donkere toppen. Daar in de verte den kerktoren van het dorpje en daar naast de groote heide, — O, welke eene aangename verrassing!''

Deze gelijkenis op het kasteel van Berény was deels door de natuur, deels door kunst daargesteld. Mangold had dit kasteel, dat een oorspronkelijk eigendom zijner familie was, maar later in vreemde handen was overgegaan, voor eene aanzienlijke som teruggekocht, omdat hij, toen hij er de laatste maal geweest was, veel overeenkomst in bouw en omstreken met het huis van Etelka's vader had opgemerkt. Hij had daarop veel en in denzelfden stijl door bekwame werklieden laten veranderen, om zijne jonge gade eene blijde verrassing te schenken.

Bovenal was het inwendige van het gebrouw geheel ingerigt als het andere. De hooge sierplaten in de ruime en fraaije woonkamer, het behangsel en de schilderijen in de overige vertrekken, de glad gewreven, met fijn snijwerk versierde tafels, stoelen en verdere meubelen, de bloemen voor de ramen — met één woord, alles was even als in het kasteel in Hongarijë.

Toen Etelka met vreugdetranen in de de oogen alles bezien en bewonderd had, bragt Mangold haar op het balkon, wees haar op de uitgestrekte in nachtelijk donker gehulde heide en sprak: »Verlangt gij naar uw vaderland, zie, daar achter die groene heuvelen ligt het — gij behoeft slechts één woord te spreken en ik breng u weder naar den oever van den Donau, naar de eenzame heiden van uw vaderland, waarop de zon zulke verzengende straden schiet en de maan haar toovernachtig schijnsel werpt!''

Maar Etelka sloeg hare armen om zijnen hals en zeide met een blijmoedigen glimlach:

»Uw hart is mijn vaderland, daar ben ik te huis!''

de vijandelijkste en minst welwillende bedoelingen voldoen. Wij gelooven ook, dat zoodanige voordeelen moesten gevolgd worden door woorden van vrede en verzoening. Deze woorden hebben Frankrijk en Engeland niet gepast geoordeeld om te spreken en de oorlog duurt voort. In dezen staat van zaken, aarzelen wij niet de voortduring van den oorlog eene misdaad van gekwetste menschheid te noemen; de toekomst zal welligt bewijzen, maar te laat, dat het een groote staatkundige misslag is geweest.

SPANJE.

— De toestand van Spanje blijft steeds ongunstig en de finantiële toestand benard. De belangrijkste berigten trekken wij hier kort te zamen.

Op de leening zijn reeds 210 millioen realen ontvangen.

Er wordt gemeld, dat Espartero een crediet zal vragen, om 30.000 man naar de Krim te kunnen zenden, en men is voorts van oordeel, dat de Cortes, nu Sebastopol gevallen is, geen ernstig gemeenden tegenstand zullen bieden. Ook kondigt de *Officiële Milit. Revue* reeds aan, dat met 1 Januarij ek. 40.000 man van de reserve (alzoo de helft) onder de wapens moet komen. De heer Olozaga, de Spaansche gezant te Parijs, is in het belang van de alliantie naar Madrid vertrokken en zal, zoodra het tractaat goedgekeurd is, naar Parijs terugkeeren en voor de wederkeerige ratificatie zorgen.

— De regering heeft eene algemeene ligting bevolen van al de inwoners der dorpen in de bergen van Catalonie, ten einde de woeling der Carlisten met kracht te kunnen tegengaan. Deze maatregel bewijst, dat de zaken daar een ernstigen keer nemen.

Overigens is geen staatkundig nieuws van eenig belang bekend.

— Een zonderling incident baarde te Madrid veel opzien. Nadat namelijk in de zitting der Cortes van den 15 dezer de notulen waren voorgelezen, vatte, in strijd met het reglement van orde, een welgekleed heer, die in de openbare tribune eene plaats had ingenomen, het woord op en riep dat hij gekomen was, om mededeelingen te doen van zulk een gewigtigen aard, dat wanneer men hem niet onmiddelijk gehoor verleende, het heil van het vaderland en dat der koningin ten sterkste benadeeld zouden zijn. Die man werd onmiddelijk in hechtenis genomen en door den president der Cortes in een afgezonderd vertrek in verhoor genomen. Later is gebleken, dat die man krankzinnig was. Het is een voormalig onderwijzer, die meent de gave van voorspelling te bezitten.

— Behalve den brief, dien men bij het Carlistische opperhoofd Toful heeft gevonden, en waarin zoo zeer geklaagd wordt over geldgebrek, zoodat ten gevolge daarvan die partij bijna niets voor hare zaak kon doen, heeft men ook nog een document bij hem gevonden, waarin de alcades en particulieren aangemaand worden, om in geen geval iets te ondernemen, wat tegen de plannen der Carlistische partij is. De eerste mogen vooral bij het binnentreden in de steden de alarmklok niet luiden. Elk, die hetgeen Toful gebood voor te schrijven, overtreedt, wordt in dit document bedreigd met eene onmiddelijke verschijning voor een krijgsraad. Dit stuk, hetwelk vrij zonderling kan genoemd worden, is in een toon vervat, alsof de Carlistische partij over de meest absolute magt beschikken kon. Intusschen klaagt de zoon van Toful over de insubordinatie van zijn bataillon, dat — *dertig man sterk was.*

— De koningin van Spanje heeft, bij besluit van 15 October, aan den maarschalk Pelissier en den generaal Simpson het grootkruis der orde van St. Ferdinand, en bij een ander besluit de orde van Karel III aan de generaals Canrobert, Bosquet en La Marmora geschonken. Velen zien hierin een teeken van sympathie voor de zaak der geallieerden en de voorbode van eene aansluiting van Spanje aan de Westersche mogendheden.

Madrid, 3 Nov. De koningin is voornemens buiten een der poorten van het noordelijk gedeelte der hoofdstad, op een terrein, dat uitsluitend tot de koninklijke domeinen behoort, eene soort van werklieden-stad te laten bouwen, waar arme en behoeftige familiën gemakkelijker en gezonder woningen zullen kunnen bekomen, dan die, in welke zij thans moeten huizen tegen een huur, die hare hulpmiddelen verre te boven gaat. Een groot aantal werklieden zal tevens daardoor werk bekomen.

ITALIE.

Uit Italie is weinig belangrijks te melden. De koning van Sardinie is hersteld en begeeft zich in de maand November naar Parijs. Het geschil tusschen Napels en de Westersche mogendheden, dat ernstige gevolgen dreigde te hebben, is gelukkig in der minne geschikt.

— Een brief uit Turijn meldt, dat onlangs te Trufarello weder een droevig voorbeeld van onverdraagzaamheid heeft plaats gehad. Eene Pruissische dame tot de Evangelische belijdenis behoorende, zoude begraven worden, maar de geestelijke van de plaats weigerde, in weerwil van de bevelen der regering, in weerwil van de dringendste beden der verwanten en van den Protestantschen geestelijke, de begrafenis op het kerkhof aldaar toe te laten. Eindelijk moest men geweld gebruiken, om aan de bevelen der regering gevolg te geven.

— Volgens een brief uit Napels, waren aldaar twee Russische generaals aangekomen, en had men sedert hunne komst eene aanmerkelijke verandering in het stelsel van verdediging der Napelsche staten opgemerkt. Tot dus verre namelijk had men algemeen het grootste gewigt gehecht aan Gaëta, terwijl thans daarentegen Capua als het hoofdpunt ter verdediging wordt beschouwd. Men voegt er bij, dat volgens officieele opgaven op 1 Julij 1855, de Napelsche landmagt, zonder de reserven, de gendarmerie en de veteranen, bestond uit 84.128 man met 200 kanonnen, als 55.854 man infanterie, artillerie 22 batterijen 8166 man, cavallerie 9 regimenten of 6804 man, genie 2572 man, Zwitsersche troepen 19.458 man. De Napelsche vloot bestaat uit 15 zeilschepen van 110 tot 24 stukken geschut, 14 stoomfregatten, 2 stoomcorvetten en 12 adviesjagten, insgelijks door stoom gedreven, waarbij nog komen 60 zware kanonneerbooten en 40 kanonneerbooten voor de kustbewaking.

— De door het officiele dagblad van Venetie medegedeelde korte inhoud van het nog niet openbaar gemaakte concordaat tusschen Oostenrijk en Rome, heeft groot opzien gebaard. De stelling van de R. kerk was in de oude Erf-Oostenrijksche provinciën, alwaar, sedert de regering van den vrijzinnigen keizer Joseph II, de kerk aan den staat ondergeschikt werd, wezenlijk verschillend van de stelling, welke de kerk in Hongarije had, alwaar de instellingen van Joseph nooit ingevoerd werden. Zoover nu uit het bedoelde uittreksel van het concordaat blijkt, heeft dit stuk wezenlijk de strekking, om ook op het kerkelijk gebied de eenheid in de geheele monarchie tot stand te brengen en aan de kerk in de oude erf-provinciën dezelfde regten en onafhankelijkheid in handelen te verzekeren, welke zij tot dusver in Hongarije genoot. In de tot nu bekend gewordene bepalingen van het concordaat, komt niets voor, hetwelk aan de geestelijke magt in Hongarije niet reeds toegestaan was. Nieuw is alleen de bepaling, dat de keizer van Oostenrijk als apostolisch koning van Hongarije afstand doet van alle regten, welke hem het door koning Matthias Corvinus met den pauselijken stoel geslotene concordaat verleend had, en daaronder ook het gewigtige regt, om al de geestelijke waardigheden van den primaat af tot den pastoor toe eigenmagtig te bezetten.

TURKYE.

Uit Trebisonde schrijft men, dat den 17 Oct. Omar pacha eene zamenkomst had met Hafiz pacha. Naar men verneemt, was hij niet zeer gesticht over de inlichtingen, welke hij van dezen ontving en vertrok reeds den volgenden dag naar Batoum terug. Aldaar rust hij zich uit tot den aanstaanden herfstveldtogt, dat is tot het betrekken van een winterkamp, alwaar hij 50.000 man bijeentrekken wil, en zijne troepen, gedurende een paar maanden, onder zijne oogen oefenen, voor dat hij ze tegen den vijand voert.

— Uit de stad Sebastopol vernemen wij thans vele belangrijke bijzonderheden. Het is thans reeds de derde week na de inneming, en de stad verkrijgt een geheel nieuw voorkomen. De geest van organisatie der Franschen vertoont zich ook thans weder in een gunstig licht. Reeds is het grootste gedeelte van het puin weggeruimd, daar waar het de gemeenschap belemmerde; de huizen, die nog bewoonbaar schijnen, werden flink en net opgeknapt en een druk vrolijk leven begint alom te Sebastopol te heerschen. Een aantal van die winkeliers, die zich reeds sedert lang in het leger te Balaclava en Kamiesch hadden gevestigd, koffijhuis- en restauratiehouders, over welken bij den plaatselijken kommandant nog nooit eene klagt van overdreven winst doen was ingekomen, hebben nu door tusschenkomst der officieren zelve verlof verkregen, om naar Sebastopol te verhuizen en zoo ontwikkelt zich in de veroverde stad al meer en meer een bedrijvig leven, hetwelk in den herfst en winter waarschijnlijk nog grooter zal worden. Reeds heeft eene commissie den toestand van den schouwburg te Sebastopol onderzocht en de acteurs uit het Fransche kamp zullen in den herfst aldaar hunne voorstellingen beginnen. Aan eene vernieling der heerlijke dokken, waarvan men te Sebastopol een tijd lang gesproken had, denkt nu geen mensch meer. Al meer en meer wordt de meening bevestigd, dat Sebastopol voor de toekomst tot de stationsplaats der westersche mogendheden in de Zwarte Zee zal gemaakt worden. Het legerkamp op het plateau voor Sebastopol is afgebroken. Eenige infanterie regementen van het corps des generaals Vivian, die voor zijn vertrek uit Sebastopol tot Muschir is benoemd, zijn hier aangekomen. De cavallerie zal te Burgs ontscheept worden. Deze troepen zien er niet bijzonder bekoorlijk uit en steken zeer af bij de kerntroepen van het leger des Donaus, welke onlangs naar Azie vertrokken zijn.

— Er is thans geen twijfel aan, dat de expeditie der geallieerde vloten in den Liman en het ontschepen van 30.000 man, welke weldra nog nieuwe versterkingen zullen volgen, geen ander doel heeft dan een aanval tegen Perekop, welke van uit Eupatoria zal gedaan worden, ondersteund door eene grootsche afleiding van uit het noorden. Om dit echter te volbrengen zal een aanval tegen Kherson moeten plaats grijpen, ten einde de tusschen deze vesting en Perekop bij Alceschti geposteerde russische troepen bezig te houden. Op dit oogenblik is het niet onbelangrijk de strijdkrachten op te sommen, welke van uit Eupatoria zullen oprukken. Aldaar bevindt zich de helft der troepen uit Kertch, vooral de rijdende artilleriemanschap, 7500 man fransch-engelsche ruiterij, 4000 man turksche ruiterij, 1000 bereden artilleristen, 3000 man ruiterij van het corps van Vivian, voorts 32.000 man infanterie, deels Turken, deels Egyptenaars en eenige Franschen. Rekent men daarbij nog de troepen uit Kertch met 8000 man, de Bachi Buzuks 400 man, en het contingent van 3000 man, welke Selim pacha den 15 Oct. van Constantinopel naar Eupatoria voerde, dan opereren de geallieerden van uit Eupatoria met meer dan 60.000 man en van uit het noorden met ten minste 40.000 man tegen Perekop, waarbij de laatstgenoemde expeditie het groote voordeel heeft, dat zij de nuttige ondersteuning der vloot heeft.

NOORD-AMERIKA.

Behalve de geschillen met Engeland en Denemarken en de Russischgezinde houding der regering van de Vereenigde Staten, waarop wij hieronder breeder terugkomen, is niets van belang uit de Unie mede te deelen. In Mexico schijnt de toestand nog niet geheel bedaard te zijn. Alvarez blijkt zich in het gezag handhaven. Overigens is uit het Westerhalfrond niets van gewigt mede te deelen.

— De Amerikaansche dagbladen houden zich in wijdloopige artikelen bezig met de kwestie tusschen de Vereenigde Staten en Denemarken, betreffende den Sondtol.

— De *Herald*, een der voornaamste dagbladen van New-York, heeft uit Washington van zijnen correspondent een schrijven ontvangen, waarin het volgende voorkomt: »De bevolking dezer landstreek heeft de tijding van den val van Sebastopol met groot leedwezen vernomen, maar zij troost zich nu met de gedachte, dat Sebastopol geenszins de Krim en de Krim Rusland niet is. Onder degenen, die het meeste leedwezen aan den dag legden, behoort de president der Vereenigde Staten, de generaal Pierce; hij maakt daarvan geen geheim, evenmin als onze minister van oorlog en die van buitenlandsche zaken. Deze laatste heeft onlangs een schrijven aan lord Palmerston gerigt en daarin het hoofd van het Britsche cabinet opmerkzaam gemaakt op de bijzonderheden van een hier te lande gevoerd regtsgeding. In dit geding is geregtelijk uitgemaakt, dat de Britsche gezant wetens en willens de wetten der Vereenigde Staten geschonden heeft, door hier te lande krijgsvolk voor het Britsche leger aan te werven of te doen aanwerven. Men houdt het er voor, dat de heer Pierce zal voortgaan zich over de Oostersche aangelegenheden op eene voor Engeland onwelgevallige wijze uit te laten, zoolang hij op dien brief geen voldoend antwoord zal hebben ontvangen. Zou lord Palmerston niet begrijpen, dat zijne onopregte en verraderlijke staatkunde jegens de Vereenigde Staten alleen strekken kan, om hier te lande de ingenomenheid met Ruslands zaak nog te vergrooten? Die ingenomenheid is trouwens reeds zoo gevestigd, dat zij door den loop des oorlogs niet ligtelijk verminderd zal worden.''

— Men verhaalde, dat de gezant der Vereenigde Staten te Parijs zoude worden teruggeroepen, indien hij zich niet voldoende weet te regtvaardigen, wegens het bijwonen van een Te Deum in Notre Dame over de bemagtiging van Sebastopol.

— Uit Washington waren verschillende berigten ontvangen nopens de gevoelens der regering betreffende den Sondtol. Men zeide, dat de Vereenigde Staten geen gelastigde naar Kopenhagen gezonden, doch instructiën aan haren gezant hadden doen toekomen, om de zaak nog twee jaren op te schorten, ten einde daardoor aan Denemarken gelegenheid te geven, zich uit die netelige zaak te redden.

— De tijding der bemagtiging van Sebastopol had in de stad Baltic groote beweging veroorzaakt. In Canada was de geestdrift daarover zeer sterk geweest. De Amphitrite was te San Francisco gearriveerd van Sitka komende, waar zij eene Russische stoomboot verbrand, maar de stad gespaard had. Nabij het fort Colville zijn 70 blanken door de Indianen vermoord. Uit Nicaragua meldt men, dat de kolonel Kinney tot provisioneel gouverneur van Greytown benoemd is, en in de redevoering, waarmede hij zijn ambt aanvaardde, verklaard heeft, alle pogingen te zullen aanwenden, om van de Vereenigde Staten vergoeding voor de schade te verkrijgen, welke door het bombardement is veroorzaakt. Den 3den Sept. is de kolonel Walker met 300 man van San Juan del Sur, naar Virgin-baai getrokken en daar door de regeringstroepen aangevallen, die verslagen zijn. Vervolgens is hij Rives, het hoofdkwartier der regeringstroepen, gaan aantasten. Het congres van Chili hield zich in het laatst van Augustus met de hervorming van het regtswezen bezig. In Bolivia hadden de zaken een ongunstig aanzien. Het leger heeft den heer Cordova, schoonzoon van Belzu, tot president uitgeroepen. In dat land schijnt het stelsel der pretoriaansche wachten uit de Romeinsche geschiedenis te herleven. Uit Mexico wordt van 19 Sept. berigt, dat de generaal Carera, ten gevolge van geschillen met Alvarez, ontslagen is. De steden Yucatan en Carmen hebben de zijde der omwenteling gekozen. De bezetting van Mexico heeft den generaal la Vega tot haren bevelhebber benoemd. Jose Lopez de Santa Anna, neef van den voormaligen president, was in hechtenis genomen en zal vermoedelijk ter dood gebragt worden. De generaal Cassanova was van Tampico naar Vera-Cruz gevlugt. Op de westkust hebben de opstandelingen groote voordeelen behaald. De stad Zapaltan is door hen vernield en uitgeplunderd. De bezetting heeft zich bij de opstandelingen gevoegd. De generaal Ceballos trok aan het hoofd van 700 man tegen de hoofdstad op. Santa Anna heeft zich den 11 Sept. te Havanah ingescheept. De *Messager de Tahati* behelst een besluit van den gouverneur, den heer Dubouzet, uit Port de France in Nieuw Caledonia gedagteekend, waarbij hij verklaart, dat het eiland een deel des Franschen keizerrijks uitmaakt. Dit besluit is op last des keizers genomen, ingevolge van een door kapitein Tardy de Montreval, uitgebragt rapport wegens de vruchtbaarheid en delfstoffelijken rijkdom van dat land.

— Uit St. Louis had men berigt ontvangen van een geducht gevecht bij Sand Hills, tusschen de Indianen en de troepen der Vereenigde Staten, onder bevel van den generaal Harney. De Indianen, vooral hunne vrouwen, streden met veel woede; zij werden echter met een verlies van 80 dooden op de vlugt gedreven. Aan de zijde der gouvernements troepen waren 6 man gesneuveld, en even zooveel gekwetst.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar
Decemb.	25	Nederlandsch	Zwaluw	Gerlach	Macao	13 Dec.	Amsterdam.
»	—	Engelsch	Joanna Boag	W. E. Bennet.	Singapore		
»	—	Amerikaansch.	Constance	G. H. Chandler	Manille	14 »	Boston.
»	—	Engelsch	S R. A'crombi	Boyd	Shanghae	16 »	Londen.
»	25	Amerikaansch.	Monterey	S. Benson	Batavia	17 »	Boston.
»	27	»	Surprise	Rendlett.	Shanghai	19 »	New-York.
»	—	Engelsch	H. M. brik Grician	Comd. G. Blanc	Singapore	22 »	Kaap de Goede Hoop.

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten
Decemb. 26	Zweedsch	bark	Beatrice	C. Otterstrom	Melbourn	24 Nov.	E. Moormann en co.
» —	Deensch	»	Cocrops	J. P. Boysen	Sydney	14 »	Metzendorff, Wilman en co.
» 28	Nederl.Indisch	»	Atiat Ulmaula	Goestie Tasiem	Padang	22 Dec.	D. N. Buys en co.
» 29	Nederlandsch	»	Vriendentrouw		Adelaide		

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Naar
Decemb. 26	Nederlandsch	fregat	Samarang	P. L. Dupain.	Nederland.
» 29	»	bark	Elisabeth Anthonia.	Jansen.	Samarang en Amsterdam.
» —	Nederlandsch	»	Maria Agnes.	R. A. Tanger	Nederland via Sam. en Soer.
» —	Nederl.Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden.	J. Prins	Samarang en Soerabaya.

In lading liggende Schepen te *Batavia*

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Schoon Verbond *	J. Veenstra.	Amsterdam	Haager en Schuurman.
»	fregat	Jacoba Helena	L. van Wagtendonk.	Rotterdam	»
»	»	Minister Pahud *.	J. M. Pfeil.	Rotterdam	»
»	schip	Willemina en Clara.	H. de Wyn	Amsterdam	»
»	bark	Commercie Compagnie.	J. H. Horn.	Middelburg	»
»	brik	Johanna *.	Halbertsma.	Amsterdam	»
»	schoen.	Henriette en Cornelia.	Hartmans.	»	»
»	bark	Souburg *.	H. B. L. Evers	Nederland via Sam. en Soer.	P. Landberg en Zoon.
»	bark	Lucia Maria.	G. Papineau	»	E. Moormann en co.
»	»	Hendrika	L. Verbeek.		van Ommeren, Rueb en co.
»	bark	Stad Schiedam *	Walp	Rotterdam	G. Suermondt en co.
»	»	Kemanglen.	H. H. Smit	Samarang.	»
»	»	Jacobus Martinus.	J. Gagestein.	Tjilatjap	»
»	»	H. Willebrordus.	J. D. de Boer.	Nederland	C. Bahre, en G. Kinder.
»	brik	Anna Christina *	J. C. Joon.		Kreglinger, Dummler en co.
»	schip	Amsterdam	Tjebbes.	Amsterdam	B. Kopersmit en co.
»	bark	Nederland en Oranje	van der Plas.	»	»
»	»	Luciparas *	Kloppenborg.	Amsterdam	»
»	»	Laurentius en Emelia *	Knappert.		»
»	»	Provincie Drenthe	H. Beckering	Samarang en Soerabaya	Tiedeman en van der Burg.
»	»	Salatiga.	Bezier	Soerabaya.	»
»	»	Johanna Geertruida.	Flens.	Samarang en Soerabaya	de Weerdt, Ruyl en co.
»	»	H. Liduina	H. Dammerse.		»
»	»	Willem Daniel	P. de Meester.	Nederland	Paine, Stricker en co.
»	»	Goede Verwachting *.	J. Boysen	»	»
»	»	Alida Willemina	G. E. Doornbos	»	»
Nederl. Indisch	bark	Machmoedie	Sech Bahanan.		Coulster.
» »	»	Nawan Eljoesoer	G. Monteiro.	Sam. en Soerabya	»
» »	»	Fathool Joesoer	Sech Mohamat.	Cheribon en Soerabya	»
» »	»	So-eotban.	Sech Bahseer		»
» »	brik	Lachmadie.	Sech Aboot.		»
» »	bark	Fulkus So-oot.	Sech Almanie	Soerabaya en Molukkos	»
» »	»	Balgies.	Said Alie.	Soerabaya.	»
» »	»	Zein.	Sech Badjardana		»
» »	»	Aziatool Rachman	Sech Bafadal.		»
» »	»	Ydroesie.	Said Befagie.	Soerabaya	»
» »	»	Atiat Ulwadoet.	Goestie Tasiem.		D. N. Buys en co.
» »	schoen.	Batavia.	Giam Liangsoey.		»
» »	brik	Soot-din.	Sech Baozeer.	Soerabaya.	»
Amerikaansche	schip	North Sea	Delano	Padang	Metzendorff, Wilmans en co.
»	bark	Dashing Wave *.	John B. Fisk	Nederland	Paine, Stricker en co.
»	»	Young Greek *.	V. Harding.	Padang	»
»	»	Rebekah *.	Hotchkiss.	California.	»
Deensch	»	Valkyrien *.	J. Strandgaerd.	Kopenhagen	»
»	»	Cecrops	Boysen	Hamburg	Metzendorff, Wilmans en co.
Fransch	bark	Marie Gabrielle *	Dolu.	Nantes	G. Suermondt en co.
»	»	Narbal	Des Bois.	Nantes	»
»	»	Camoens	Bozet.	Havre	»
Zweedsch	bark	Maria Charlotta *.	J. W. Schmidt.	Stockholm	»
»	brik	Wonya	L. M. Westerberg	Zweden	E. Moormann en co.
»	bark	Beatrice *.	Otterstrom.	Nederland	»

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec. 18	N. I.	stooms. Ambon	Hugenholtz.	Macassar.
» —	Ned.	schoener Anna Johanna.	Valberg	Batavia.
» —	N. I.	stooms. Padang	Persille.	»
» —	»	schoener Fathool Haer.	Said Molahelle.	Riouw.
» —	»	bark Tatas Banjermassing.	Sarief Abdulla.	Banjermass.
» —	Ned.	» Jan Pieterszoon Koen.	J. Verloop.	Batavia.
» 19	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Probolingo.
» —	»	schoener Roseeng.	Intje.	Balie Bol.
» —	»	kotter Tedok.	Wongso.	»
» 20	»	schoener Bella.	T. Lewis	Batavia.
» —	Bal.	» Poospa	Teek T.	Balie Bol.
» —	Z. M.	brik Hasi	C. dit Dubekart.	Batavia.
» —	Bal.	bark Kiem Tjang Liong	Tjoa Liok Gao.	Balie Amp.

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec. 19	Eng.	Charles Holmes.	C. H. Bowlby,	Rotterdam.
» —	Ned.	Minerva.	J. M. Beven.	Nederland.
» 20	N. I.	bark Aldjoesoor	Sech Ba-adila.	Molukkos.
» —	»	schoen. Kangpie	Ong Kanghan.	Balie Bol.
» —	»	kotter Little Tot	Katjoeng	Besoekie.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Jan Pieterszoon Koen	J. Verloop		
»	»	Oud Alblas.	N. Kruimel.	Nederland	Fraser, Eaton en co.
»	schip	Jeannette en Cornelia	T. K. Veldman		
»	schip	Zorgvliet.	F. H. Groote.	Nederland	P. Kervel en co.
»	schoen.	Doris	H. F. Mackenzie		
»	bark	de Zwyger.	P. P. Hoogland		
»	»	Loopuyt	C. C. Boumeester.	Nederland	Ruyl, Cramer en co.
»	»	A. R. Falck.	van Duyvenboden	»	Fraser, Eaton en co.
Nederl.Indisch	»	Abdul kassim	Said Alhabasty.		
» »	»	Djoemoeroet	Oei Boe.		
» »	»	Fatal Maña.			
» »	»	Colombus Almansoor	Sech Dragman.		
» »	schip	Alfuick.	Sech Beradjak.		
» »	schoen.	Gleaner	J. F. Thierbach		
» »	»	Anna Johanna	W. A, S. Valberg		
» »	»	Heatlie.	Ko Tinglo.		
» »	»	Isabel.			
» »	»	Ternate	G. G. Petersen	Ternate	B. J. van Eck en co.
» »	»	Sarie Toendjoong	Loei Soempoat.		
» »	»	Emelie	Eschauzier		
» »	»	Fathool Haer.	Said Molahela.		
» »	»	Roseeng.	Intje Po.		
» »	»	Bella	T. Lewis.		
» »	»	Tedok.	Wongso		
» »	kotter	Krabbe	Mardam.		
» »	schoen.	Kiem Ingsoen	Tjoa Kho		
» »	»	Kiem Tjiethay	Samaedin		
» »	bark	Tatas Banjermassing.	Sarif Abdulla		
» »	»	Blora.	C. N. van der Beek.		
» »	bark	Emelie	J. B. Perry.		
» »	bark	Sobt Algair.	Sech Bargebe		
» »	»	Goansien	Oey Ankie.		
» »	schip	Ammana Tulbari	Sech Jubedie		
» »	stooms.	Java.			
» »	»	Ambon.	F. A. B. Hugenholtz		
» »	»	Padang	C. F. A. Persille.		
Engelsch	schip	Elisabeth.	F. Beveridge.	Nederland	B. J. van Eck en co.
Singaasche	schoen.	Mastora.	Mohamat Tamin		
Amerikaansch	schip	Ocean Steed	F. Cumingham.	Nederland	Fraser, Eaton en co.
Oldenburg	»	Stedingen.	F. Ammermann	»	Adam en co.
Balische	bark	Kiem Tjang Liong.	Tjoa Liok Gao		
»	»	Poospa	Teek I.		

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de Ned. bark *Atiat Ulmaula*. de heer *Perry* en *echtgenoot*.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. stooms. *Macasser*: Z. M. troepen.

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec. 18	N. I.	bark Kiem Tiang Tay.	Goei Potjoan.	Palembang.
» 20	Ned.	bark Factory.	J. Jansen.	Soerabaya.
» 22	N. I.	bark Thae Liong	Tan Tjonghay.	Riouw.
» —	»	bark Fieda Rachman.	Sech Bilfagie.	Batavia.

Vertrokken Schepen van *Cheribon*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec. 17	N. I.	bark Atiat Tulbarie	Sech Matrap.	Batavia.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec. 20	N. I.	brik Tartar.	Tan Ingbok.	Batavia.

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec. 18	N. I.	schoener Argo.	Massingham.	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec. 14	N. I.	kotter Little Tot.	Katjoeng	Soerabaya.
» —	Ned.	schip Margaretha Johanna.	M. Schou.	»
» —	»	Anna Maria Wilhelmina.	Fischer.	»
» 15	N. I.	schoener Carolina.	Pa Noriba	»
» —	»	schoener Digna.	Pa Ardie	Batavia.
» —	»	kotter Krabbe.	Mardam.	Probolingo.
» 16	»	schoener Katjong.	Pa Ardie	Sumanap.
» —	»	» Mansoer.	Sageet	»
» —	Ned.	schip Tonia.	Zeeman.	Probolingo.
» 17	»	brik Karel August	Gerrebrands.	Soerabaya.
» 19	»	bark Zwarte Zwaan	J. Muller	»

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec. 14	Ned.	bark Klasina,	Browning	Rotterdam.
» 15	»	bark Nyverheid	Hoekstra.	»
» —	»	bark Koning Willem III.	Zeylstra.	Amsterdam.
» 17	N. I,	schoener Katjong.	Loka.	Soerabaya.
» —	Ned.	Anna Maria Wilhelmina.	Fischer.	Amsterdam.
» 18	N. I.	kotter Krabbe.	Mardam.	Soerabaya.
» 19	»	schoener Digna.	Pa Ardie	»

Vertrokken schepen van *Probolingo*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec. 16	Ned.	schip Peking.	Croese	Nederland.
» —	»	schip Tonia.	Zeeman.	»

Aangekomen schepen te *Bezoekie*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec. 4	Ned.	schip Graaf van Nassau.	E. Sanders.	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Bezoekie*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec. 15	Ned.	schip Graaf van Nassau.	E. Sanders	Nederland.

Aangekomen schepen te *Banjoewangie*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec. 8	Ned.	schip Willem de Clercq.	P. Ouwehand.	Pasoeroean.
» —	»	schip Johanna Christina.	van Santen.	Samarang.
» —	»	brik Johanna Hendrika.	Hoek.	Soerabaya.
» 10	»	schip Jacob.	Borger	Probolingo.
» 11	»	schip Economist.	Olivier.	Soerabaya.

Vertrokken Schepen van *Banjoewangie*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov. 10	Ned.	schip Willem de Clercq.	P. Ouwehand.	Amsterdam.
» —	»	schip Johanna Christina.	van Santen.	Rotterdam.
» —	»	brik Johanna Hendrika.	Hoek.	Amsterdam.
» 13	»	schip Jacob.	Borger.	Rotterdam.
» —	»	schip Economist.	Olivier.	Amsterdam.

Aangekomen schepen te *Sumanap*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec. 10	N. I.	schoener Katjong.	Pa Ardie.	Banjoew.
» 12	»	schoener Sophia.	Siendoe Djaya.	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec. 11	N. I.	schoener Katjong.	Pa Ardie	Pasoeroean.

Aangekomen schepen te *Tjilatjap*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec. 17	Ned.	bark Charlotta.	Sobels	Batavia.

Aangekomen schepen te *Patjitan*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec. 13	Ned.	schip Geurtje Maria.	Boursewils.	Pangel.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 17 *tot en met den* 20 *Dec.*, 1855.

AANVOER.

Van Japan per ned. schoen. *Henriette Cornelia*, gez. Hartmans. agt. Haager en Schuurman.

127 kn. porcelein en lakwerk. 80 pakk. bezems. 92 kn. paijongs 90 do. schutsels. 60 do. md. werk. 40 do. stroodoosjes. 25 pakk. matten. 2020 pic. koper. 472 balies kamfer. 4 ks. kabaaijen. 1 do. zijdenwatten 515 kn. boomwas. 20 bn. hennep. 500 led. koperkistjes. 65 pic. brandhout. *Gouvernement.*

Van Singapore en Riouw per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. J. Prins. agt. Maclaine Watson en co.

30 ks. opium. *Mc. Ewen en co.*
10 bn. stroozakken. $81^{88}/_{100}$ pic. gambier. $80^{63}/_{100}$ do. zw. peper. 40 do. notenmuscaat. *Metzendorff Wilmans en co.*
$39^{30}/_{100}$ pic. sago. *Kreglinger Dummler en co.*
10 ks. vuurwerk. 1 do. was. *Joakim.*
278 blokk. tin. 100 md. gambier. 111 ks. soija. 4 bn. salempores. *Agenten.*
21 pakk. parapluien. 18 do. rozijnen. *Andreae en co.*
10 coll. verf. 3 coll. provisien. 54 coll. div. chin. goederen. *Nio Banghie.*
45 vn. indigo. 11 zakk. was. *Lie Akak.*
167 coll. div. chin. goederen. *Tjia Hiokhie.*
5 coll. provisien. 2 do. diversen. *Jio Siesiet.*
92 coll. div. chin. goederen. *Lim Hoa.*
10 coll. div. chin. goederen. *Lim Seng.*
1 kt. zijde. *Said Mohamad Satrie.*
3 ks. koopmanschappen. *Said Shawaij.*
1 kt. manufact. S. *H.* B. *Sahab.*
82 coll. manufact. *Said aloewie Satrie.*
10 kn. opium. 30 md. steenen. *Order.*

Lading van Riouw.

$127^{30}/_{100}$ pic. gambier. *D. N. Buijs en co.*

Van Banca per ned. ind. schip *Ydroesir*, gez. Said abdulla bin alie Bafagie.

$2989^{86}/_{100}$ pic. tin. *Gouvernement.*
6 pic. was. *Said Hoesin bin Smaij.*
1 ks. honing. *Order.*

Van Amsterdam per ned. schip *Anna Christina*, gez. Joen. agt. Kreglinger Dummler en co.

1 kt. glaswerk. *Bernhard.*
11 coll. diversen. *Burger.*
1 kt. modewaren. 95 coll. verfwaren. 50 hammen. 50 vs. rolpens. 26 coll. provisien. *Paine Stricker en co.*
16 coll. provisien. *de Weerdt Ruyl en co.*
19 ks. wijn. 85 vn. bier. *Tiedeman en v. d. Burg.*
2 ks. diversen. *Maclaine Watson en co.*
4 ks. boeken. *E. W. King.*
1 kt. hoeden. 100 tonn. koolteer. 34 coll. manufact. *Agenten.*
153 coll. manufact. 6 do. koopmanschappen. *Pandel en Stiehaus.*
1 coll. diversen. *de Fiennes.*
53 coll. manufact. 50 dd. glas. *Metzendorff Wilmans en co.*
13 coll. papier. *H. M. van Dorp.*
50 kn. kaarsen. *Bahre en Kinder.*
50 keld. lijn-olie. 120 vs. loodwit. 585 vn. bier. 75 hammen. 15 ps. ger. vleesch. 79 coll. provisien. 40 do. manufacturen. *Busing Schröder en co.*
20 fusten azijn. *Kopersmit en co.*
1 kt. kramerijen. *v. d. Broek en co.*
200 tonn. koolteer. *Haager en Schuurman.*
43 coll. gew. goederen. *Gouvernement.*
31 ks. likeur. *Order.*

Van Londen per ned. schip *Salatiga*, gez. Besier. agt. Tiedeman en v. d. Burg.

43 pakk. ijzerwerk. 74 ps. machinerien. 1 kt. kleedingstukken. *Fraser Eaton en co.*
22 ks. manufact. *Moormann en co.*
60/$_2$ vn. kruid. 2 vn. en 6 kn. kramerijen. 50 pakk. rijtuigbehoeften. *Hunter Houghton en co.*
250 vn. bier. *Metzendorff Wilmans en co.*
4 coll. dranken. *Paine Stricker en co.*
9 coll. dranken. *Morgan Melbourn en co.*
121 tonn. steenkolen. *Maclaine Watson en co.*
13 coll. machinerien. 6 do. lederwerk. 100 vn. bier. 1 kt. instrumenten. *Order.*
11 coll. zink. *Nash.*

Van Rotterdam per ned. schip *Alblasserdam*, gez. Poth. agt. Maclaine Watson en co.

100 hammen. 20/$_2$ tonn. teer.

Van de Lampongs per prauw Tjemploeng gez. Kadier.

130 pic. zw. peper. 13 do. koffij. *Mohamad Theep.*

Van Balie Bandong per Bal. schip *Venus*, gez. Ketjiel. agt. MacEwen en co.

302 pic. rijst. 10 do. klapp. olie. *Agenten.*

Van Amsterdam per ned. schip *Elisabeth Anthonia*, gez. J. Jansen. agt. Haager en Schuurman.

110 ks. manufact. 100 md. bier. *Moormann en co.*
2 ks. meubelen. 5 do. manufact. *Tolken Vogel en co.*
14 ks. meubelen. *Gebr. Roselje en co.*
90 vn. bier. *Tiedeman en v. d. Burg.*
155 vn. bier. 5/$_4$ pijp. bier. 2 ks. piano. 5 do. manufact. *de Weerdt Ruyl en co.*
77 coll. provisien. 1 pakje goudgeld. *Paine Stricker co.*
25 ks. manufact. *Kreglinger Dummler en co.*
23 ks. manufact. *van Leeuwen en co.*
2 ks. manufact. *Crone.*
4 coll. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
12 coll. manufact. *Busing Schröder en co.*
1 tromm. manufact. *Lejeusne.*
88 kn. manufact. 14 do. bladkoper. 5 do. spijkers. 3 do. brandkasten. 400 keld. genever. *Agenten*
57 kn. kramerijen. 20 do. wijn. *Bahre en Kinder.*
3 kn. medicijnen enz. 3 do. provisien. *Gering.*
44 kn. provisien. 6 do. diversen. *van Riet en Ter Gouw.*
10 vn. bier. *de Fiennes.*
14 ks. likeur. *v. d. Biesen en Zoon.*
3 ks. diversen. *N. Lange.*
300 coll. provisien. *Gesago.*
1 kt. manufact. *Order.*

voor Samarang.

42 ks. manufact. 50 vn. en 5/$_4$ pijp. bier. 7 bn. koffijzakken. 15 vn. bier. 2 vn. en 1 kt. diversen. 20 bn. koffijzakken. 75 keld. lijn-olie. 2 ks. koopmanschappen.

voor Soerabaya.

100 ledige leggers. 50 vn. en 5/$_4$ pijp. bier. 16 ks. manufact. 63 coll. verf en ijzerwaren. 1 ks. zilverwerk. 2 do. koopmanschapp. 50 kn. en 12/$_4$ pijp. bier.

Van de Golf van Persie en Bombay per ned. ind. schip *Nowan Eljeeseer*, gez. Monteiro.

4017 zakk. dadels. 7 bn. was. 235 kalb. en 20 kn. rozenwater. 401 ks. amandelen. 150 do. zw. frambozen. 102 gedr. vruchten. 2 bn. tapijten. 4 ks. arab. boeken. 2 kalb. azijn. 6 do. ghie. *Said aloewie Satrie.*
4 kalb. en 2 ks. rozenwater. 90 ks. gedr. vruchten. 20 pott. en 5 zakk. dadels. *Gesago.*
125 pott. en 13 zakk. dadels. 33 zakk. galnoten. 49 roll. zeildoek. 1 kt. siropen. 8 do. rozijnen. 44 do. amandelen. 2 ks. rozenwater. 257 roll. touwwerk. *Said Salim bin Mohamad Alhabassij.*

van Bombay.

392 zakk. tarwe. 2088 pott. dadels. 37 zakk. galnoten. *Said aloewie Satrie.*

Van Riouw en Muntok per ned. ind. bark *Se-oetban*, gez. Sech Alie Bansier.

$611^{60}/_{100}$ pic. gambier. 3200 ps. planken. *Gesago.*
6$^{1}/_{2}$ pic. was. 200 ps. sp. matten. *Sech awab Bahasowan.*
10 koij. steenkolen. *Order.*
En eenige gouv. goederen. *Gouvernement.*

Van Hamburg per ned. schip *Heilige Willebrordus*, gez. J. de Boer. agt. Bahre en Kinder.

1150 kn. wijn. 30 vn. wijn. 1116 stukk. spiauter. 274 kn. glaswerk 128 pakk. touwwerk. 24 ks. glaswerk. 82 coll. ijzerwerk. 24 vn. zink. 60 do. krijt. 42 ks. manufact. 10 do. provisien. 34 do. kramerijen. 12 do. lampen. 2 do. muzijk instrument. 7 coll. rijtuigen 5 vn. drogerijen. 700 ps. vloersteenen. *Agenten.*
6 ks. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. manufact. *Order.*

Van Rotterdam per ned. schip *Jacobus Martinus*, gez. Gagestein. agt. Suermondt en co.

1 ks. 1 jagt geweer. 1 ks. pistolen. *van den Broek en co.*
8 pakk. dekens. *Moormann en co.*
8 ks. kramerijen. *Bahre en Kinder.*
2/$_2$ pijp. wijn. 4 ks. kleederen. 37 coll. provisien. 6 ps. ger. vleesch. 130 vs. boter. 2 ks. passementwerk. 4 do. manufact. *de Weerdt Ruyl en co.*
3 ks. provisien. 100 hammen. 25 ps. ger. vleesch. 75/$_4$ en 50/$_8$ leggers. *Busing Schröder en co.*
40/$_1$ en 20/$_2$ leggers. *Suermondt en co.*
30/$_1$ leggers. *van Ommeren Rueb en co.*
37 kn. opium. 5 vs. zilv. munt. *N. H. M.*
100 vs. boter. 7$^{1}/_{1}$ leggers. *Order.*

Van Sydney per ned. schip *Heilige Lidutna*, gez. Eemmene. agt. de Weerdt Ruyl en co.

120 tonn. steenkolen. 17$^{1}/_{1}$ led. leggers. 3 paarden. *Order.*

UITVOER.

Naar Palembang per ned. ind. bark *Kim Tekseng*, gez. Kwee Tjoenseng.

50 vn. bier. *van Riet en Ter Gouw.*
6 kn. wijn. 1 md. inh. 1 doz. wijn. (1 kt. boeken. uit het regaal pakhuis. *Vaupel en co.*
9 kn. koopmanschapp. 1 pakje lange kleedjes. *Said Omar Mahdhar.*
14 pic. spiauter. 40 ps. trommels. 50 kn. eur. zeep. 2 tonn. boter. 9 blik naalden. 1 st. longcloths. 2 corg. bat. muilen. *Kwee Bentjeng.*
325 eur. chitzen. 102$^{1}/_{2}$ corg. bat. slendangs. 128$^{1}/_{2}$ do. do. doeken. 40 do. do. sarongs. 20 do. lange kleedjes. 100 st. longcloths. 30 do. kat. broekengoed. 100 do. div. katoen. 100 do. madapollams. 3 pic. rood garen. 60 st. longcloths. *Said Oesin bin Seguf.*
500 st. ongebl. katoen. 3 bn. rood garen. 8 doz. siroop. *Sech obiet bin abdul Rachman.*
f 6000. zilv. specie. *Kwee Loenseng.*

Naar Macasser de Molukken via Samarang en Soerabaya per ned. ind. stoomb. *Padang*, gez. C. F. A. Persille.

83 thails. stofgoud. *Imbran.*
22$^{1}/_{2}$ thails stofgoud. *Said sech Aijdroes.*
55 thails stofgoud. *Said mohamat Aijdiet.*

Aan boord gebleven lading van Padang bestemd voor Soerabaya.

1 kt. boeken. *van Ommeren Rueb en co.*
4 corg. chin. muilen. 20 vel verlakt leder. 3 corg. gedr. lijnwaden. 1 st. hout gambang. *Tan Eklong.*
20 vn. afget bier. uit het entrep. 4 stukk. laken. 1 doz. hoeden. 1 do. kinder kousen. 34 riemen papier. 1 kt. valsche coralen. *Gumprich en Straus.*
2000 st. vloersteenen. *D. N. Buijs en co.*
77$^{1}/_{2}$ corg. doeken. 2000 bos lampitten. 120 corg. doeken. 100 ks. zeep. *Sech nasar Temimie.*
4 kt. speelgoed. *W. F. Ploegman.*
6 ks. div. koopmanschappen. *Sech awab Soenkar.*
2 ks. provisien. uit het entrep. *Paine Stricker en co.*
2 bn. vlieger papier. 2 ps. vermilioen. 1 kt. do. 2 corg. schoenen. 2 do. bamb. hoeden. 100 rol zijde stoffen. *Lie Oen.*
1 kt. cambrics. 1 do. gaas. uit het entrep. *Burt Mijrtle en co.*
9 kn. nagemt. batik. 1 do. wit katoen. 1 kt. monsters. *B. van Leeuwen en co.*
1 bl. twills. uit het entrep. *Martin Dyce en co.*
2 kn. koopmanschapp. 20 vs. boter. 150 ps. papiere paijongs. 1 pic. kandy suiker. 1 doz. japara stoelen. 60 catt. tin. *Said Hadie Bu Salma.*
4 doz. bessen genever. 4 md. suiker. 6 hammen. 2 kazen. 3 vs. geslagt. 6 do. groenten. 10 do. boter. *Vaupel en co.*
4 kn. boeken. 1 do. glaswerk. 1 do. lampen. uit het entrep. *de Weerdt Ruyl en co.*
1 kt. bat. doeken. 20 do. gebl. calicots. uit het entrep. *Busing Schröder en co.*
15 kn. lijnwaden. uit het entrep. *Adam en co.*
5 pijp. wijn. *Hunter Houghton en co.*
3 kn. gedr. katoen. uit het entrep. *Burt Mijrtle en co.*
7 kn. manufacturen. uit het entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*
10 pak goenie-zakken. *Maclaine Watson en co.*
2 vn. vleesch. uit het entrep. *B. Kopersmit en co.*
5 bn. ginghams. *Adam en co.*
2 kn. regaal uit het reg. pakhuis. *Reijnst en Vinju.*
2 oxh. en 2/4 pijp. madera. 2/4 do. madera. *Morgan Melbourn en co.*
5 pijp. roode wijn. *van Sleeten Morgan en co.*
10 kn. kat. goederen. uit het entrep. *Bahre en Kinder.*
1 hobbel paartje. uit het reg. pakhuis. *van Zadelhoff.*
2 vs. spijkers. *Anderson Tolson en co.*
1 kt. boeken. uit het reg. pakhuis. *Sutherland.*
9 st. planken. *B. Kopersmit en co.*
1 kt. manufacturen. uit het entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*
50 keld. genever. 26 kn. roode wijn. 25 do. cognac. uit het entrep. *van den Broek en co.*
5 kn. opium. uit het entrep. *Maclaine Watson en co.*
356 stav. ijzer. 12 boss. ijzer. 25 kn. ijzer en koper. 3 vn. do. 5 pak do. *Gouvernement.*
25 kn. bier. uit het entrep. 4 kn. reg. uit het reg. pakhuis. 23 ps. hammen. B. *Kopersmit en co.*
1 kt. lijnwaden. uit het entrep. 1 kt. gedr. katoen. *Adam en co.*
1 kt. zilv. specie. *Said Mahamat Satrie.*
1 kt. kramerijen. *Cramerus en Reed.*
1 kt. doeken. *Han Tjengsan.*
1 kt. porvisien. 1 do. parapluien en zijde modewaren. *Pandel en Stiehaus.*
1 vat bier. *van den Broek en co.*
10,500 st. stroozakken. *Paine Stricker en co.*

62 kn. div. katoenen. 4 do. kat. doeken. 1 do. rood katoen. *Bahre en Kinder.*
13 vn. afget bier. 4 ks. provisien. 11 vn. bier. *v. d. Broek en co.*
2 ks. boeken. *Martin Dyce en co.*
5 pakk. regalen. uit het reg. pakhuis. *Maclaine Watson en co.*
3 kn. muzijk instrumenten. *B. Kopersmit en co.*
10 kn. kat. goederen. uit het entrep. 20 kn. parfumerien. 1 laken. 3 do. glaswerken. 3 do. parapluien. 6 kn. wijn. *Bahre Kinder.*
2 vs. hagel. 10,000 percussion. 6/$_2$ blik truffel 1 pak zwepen. *Platon.*
1 vt. crepe kruid. *S. D. Branden.*
1 kt. man. sigaren. uit het entrep. *Mc. Ewen en co.*
3 coll. regalen. uit het reg. pakhuis. *J. C. Bogaardt.*
12 kn. kramerijen. 4 vn. ijzerwerk. *Bahre en Kinder.*
3 vs. zilv. specie. inh. *f* 11200. guldens. *de Weerdt Ruyl en co.*
2 vs. crepe kruid. *van den Broek en co.*
En eenige gouv. goederen.

Naar Palembang per ned. ind. bark *Maijmoen*, gez. Said abdul Rachman Kassim.

13,000 ps. sigaren. *Tjia Boenseng.*
13 corg. sarongs. *Sech abdulla bin Oman.*
25 corg. hoofddoeken. 7 do. slendangs. 2 pic. suiker. 25 ks. kopwerk. 20 ps. ijzeren loempangs. *Sech awab Jaloes.*
23 corg. sarongs. 9 do. slendangs. 7 pic. kleedjes. 2000 ps. sigaren 150 koij. zout. *Gesago.* Aan boord gebleven lading vroeger van Soerabaya en Sumenap.
73 pak kat. garen. 1 corg. slendangs. 3 do. sarongs. 8 kn. [illegible] katoen. *Sech achmat So-E.*
1 bl. garen. 1 do. groen do. 18 riem holl. papier. 5 doz. eur. [illegible] tels. 10 pic. spiauter. 10,000 ps. naalden. *Tja Boenseng.*
24 ps. rood katoen. 20 vs. boter. *Said achmat So-E.*
10 vs. boter. 20 pic. spiauter. 1000 ps. [illegible]. 15 do. lantaarns. 1[illegible] ks. gedr. koeken. 5 doz. siroop. 10 do. lav. water. 17 ps. hout blokken. *Sech obit Drahim.*

Naar Banjermassing per bark *Said Munkoor*, gez. Alie.

10 kn. koopmanschapp. 23 st. eur. chitsen. 4 kn. koopmanschapp. *Alie.*
3 kn. gedr. katoen. uit het entrep. *Burt Mijrtle en co.*
110 corg. gedr. sarongs. 23 do. bat. doeken. *Alie.*
5 bn. rood garen. 11 kn. ruw. katoen. 1 do. gedr. sarongs. (15 b[illegible] rood garen. uit het entrep.) *Hadjie abdul Jalil.*
En eenige gouv. goederen.

Naar Amsterdam per ned. schip *Jacob Roggeveen*, gez. Vos v. Marken. agt. Suermondt en co.

450 pic. tin. 160 do. rotting. $8002^{67}/_{100}$ do. suiker. $4999^{74}/_{100}$ koffij. *N. H. M.*
38 ks. kop. duiten. 1 do. diversen. *Gouvernement.*
4 ks. holl. sigaren. uit entrep. *Paine Stricker en co.*

Naar Nederland per Eng. schip *Mount Stuart Elphenstone*, gez. George Case. agt. Maclaine Watson en co.

2135 pic. suiker. 9117 do. rijst. 1870 do. koffij. 460 do. cassia. [illegible] do. zw. peper. 348 do. rotting. 3074 [illegible] cochenille. 162 do. [illegible]catille. *Agenten.*
9 vn. vleesch. 5 do. spek. uit entrep. *Hughes.*

Naar Hongkong per ned. schip *Everdina Elisabeth*, gez. Tonjes. agt. van Ommeren Rueb en co.

630 tonn. steenkolen. *Aan boord gebleven lading.*
295 keld. genever. uit entrep. *Agenten.*
64 ks. dekens. 2 do. pelsstof. 45 bn. manufact. uit entrep. 194 [illegible] gez. katoen. *N. H. M.*

Naar Boston per Am. schip *Monterij*, gez. Bossen. agt. Paine Stricker en co.

1 kt. kaarsen. 1 do. zeep. 3 do. tabak. *Aan boord gebleven lading v. Boston.*
6473 pic. suiker. 60 do. koffij. 51 do. sapanhout. 27 do. rotting. *Agenten.*

Naar Nederland per ned. schip *Mentor*, gez. H. Zeijlstra. agt. Moormann en co.

5127 pic. suiker. 4049 do. rijst. 27 do. rotting. *Agenten.*
180 pic. cassia. *Purvis en co.*
66 pic. notenmuscaat. 30 do. foelie. 46 do. [illegible]. 70 do. [illegible] *Anderson Tolson en co.*
$2^{75}/_{100}$ pic. foelie. *Hunter Houghton en co.*
6 stell. kooi en baks goederen. *alg. Pakhuismeester.*

Naar Havre via Samarang per Fr. schip *Alphonse Nicolas Cesard*, gez. Le Bosec. agt. Suermondt en co.

$1041^{60}/_{100}$ pic. tin. 1750 do. gambier. 988 do. peper. uit entrep. 8[illegible] pic. rotting. 400 do. zw. peper. 80 do. gutta percha. 90 ps. buffelhuiden. *Agenten.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.